

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г.

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на община Болярово за периода 2021-2028 г. е изготвена на основание чл. 52 от ЗУО.

Декември, 2021г.

ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО

ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г.

Документ			Преглед/Одобрение	
Версия	Дата	Статус	Дата	Статус
1.0	06.12.2021 г.	Проект		

КОНТАКТИ

Възложител: община Болярово

Законен представител: Христо Христов – кмет

Адрес: гр. Болярово, ул. Димитър Благоев № 7

web: <https://bolyarovo.bg/>

Изпълнител: Региоплан ЕООД

Законен представител: д-р Косьо Стойчев -

управител

web: www.regioplan.biz

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНТАКТИ	2
1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
1.1. ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ.....	4
1.2. ВРЕМЕНА РАМКА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	4
1.3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	5
1.4. ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО- ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО	6
1.4.1. Физикогеографска характеристика	6
1.4.2. Климат	8
1.4.3. Транспортна инфраструктура.....	9
1.4.4. Населени места	10
1.4.5. Население.....	11
1.5. ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО	12
1.6. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	12
1.7. ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ	17
1.8. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ	17
2.1. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО	18
2.1.1. Анализ на отпадъците	18
2.1.2. Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на отпадъците, в контекста на правата и адълженията на общините.....	31
2.1.3. Анализ и оценка на стратегическите документи, свързани с управлението на отпадъците - в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците.....	34
2.1.4. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.	35
2.1.5. Прогнози за образуваните отпадъци	38
2.1.6. Анализ на дейността на Регионално Сдружение за управление на отпадъците- Елхово- Болярово.....	41
2.1.7. Анализ и оценка на изпълнение контролните функции на общината по управление на отпадъците	42
2.1.8. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“	44
2.1.9. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване	45
2.1.10. Анализ и оценка на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците.....	46

2.1.11. Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им	49
2.1.12. Анализ на финансовите потоци по управление на отпадъците	54
2.1.13. Преглед на съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъци	55
3. SWOT АНАЛИЗ	58
4. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г. И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ	60
4.1. Програма на предотвратяване образуването на отпадъци	62
4.1.1. Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021 - 2028г.....	66
4.1.2. Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	66
4.2. Под-програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	69
4.2.1. Мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци	71
4.3. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	79
4.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	86
4.5. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци (МРО)	91
4.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....	96
4.7. Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	99
5 КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	102
6 СИСТЕМА ЗА ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПУО 2021-2028 Г.....	104
7 СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА.....	104
8 ПРИЛОЖЕНИЕ АНАЛИЗИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО.....	105
КОНТАКТИ	107

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на община Болярово е изготвена за периода 2021-2028 г. на основание чл. 52 от ЗУО. Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗУО, тя е секторна програма и неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028г.“, утвърдени със Заповед № РД- 883/23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите, както и със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2021-2028 г. Програмата за управление на отпадъците на община Болярово (2021-2028г.) се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво и представлява документ, който цели да послужи за бъдещо по-ефективно и екологосъобразно управление на отпадъците.

В приложение към програмата са изготвени 13 анализа, свързани със съществуващото положение по управление на отпадъците в Община Болярово. Въз основа на основните изводи и препоръки по всеки анализ са идентифицирани дейностите (мерките) за постигане на целите, поставени в националното законодателство по управление на отпадъците до 2028 г. За всяка конкретна дейност (мярка) са определени необходимите финансови средства, източници на финансиране, срокове, очаквани резултати и индикатори за изпълнение на целите/мерките. Програмата включва 3 стратегически цели, съпътствани от 5 програми.

Очаква се програмата да има принос за намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и за постигане на максимално ефективно използване на ресурсите. Основната стратегическа цел по отношение управлението на отпадъците е подобряване прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на общинта с цел осигуряване на обществен достъп.

Процесът на обществени консултации стартира на 17.12.2021г. когато община Болярово публикува на интернет страницата си покана към заинтересованите страни да

представят своите предложения за изготвяне на ПУО с приложена към нея програма за предотвратяване образуването на отпадъците.

1.1. ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ

При разработването на програмата са взети предвид следните законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, в т.ч.:

- Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) и наредбите към него;
- Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, са приети с Решение № 459 на Министерския съвет от 17 юни, 2021 г.;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците за периода 2021 -2028г., одобрени със Заповед № РД-883/23.09.2021 г. от МОСВ;
- Изготвяне на план за управление на отпадъците, методологична обяснителна бележка, 2012 г., ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Насоки за изготвяне на програми за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Национална програма за развитие на България 2030;
- Трети национален план за действие по изменението на климата за периода 2013–2020 г.

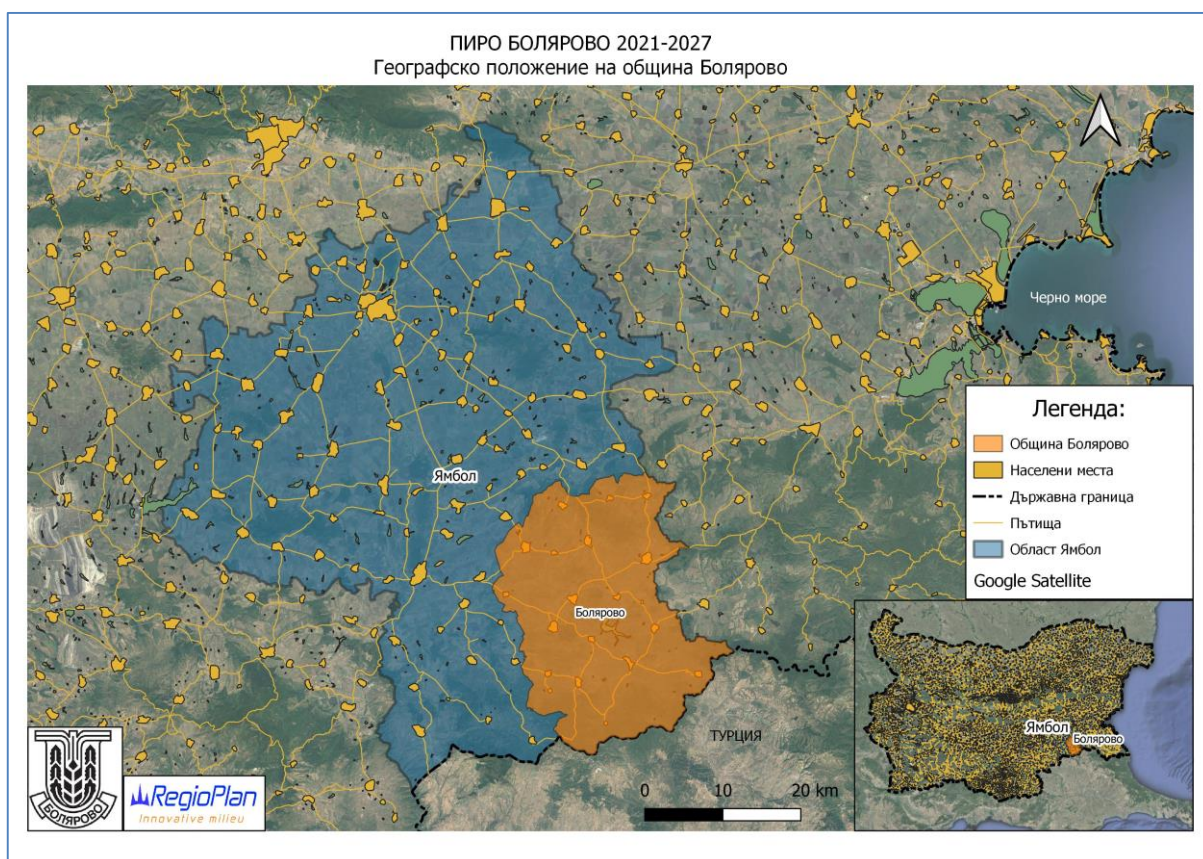
1.2. ВРЕМЕНА РАМКА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се разработва и приема за периода 2021-2028г., който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците - 2021-2028 г. Крайният срок на Националния план е една година след периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2021-2027 г.

1.3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Болярово се намира в Югоизточна България, като в административно отношение попада в район от ниво 2 – Югоизточен район (NUTS 2), административна област – Ямбол (NUTS 3), а общината отговаря на европейската класификация LAU. Общината се състои от 20 населени места, в т.ч. 1 град – общинският център гр. Болярово и 19 села. В северна посока община Болярово граничи с община Стралджа (област Ямбол), а в посока изток – с община Средец (област Бургас). В южна посока границата на общината съвпада с държавната граница на Република България с Република Турция. В посока запад–северозапад общината граничи с община Елхово (област Ямбол). Общинският център гр. Болярово е разположен на 357 км от столичния град София, на 227 км от гр. Пловдив, на 71 км от Бургас, и на 56 км от областния център гр. Ямбол.

Фигура № 1 Община Болярово, област Ямбол

1.4. ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО

1.4.1. Физикогеографска характеристика

Релеф

Релефът на общината е хълмист, като територията ѝ попада в пределите на Тунджанската хълмиста област. Южната половина на общината е заета от северните разклонения на Дервентските възвишения, в които на 2 km югозападно от село Крайново, в непосредствена близост до границата с Република Турция се издига най-високата им точка връх Гюргенбаир 555,2 m, явяващ се и най-високата точка и на цялата община. В източните предели на общината се простират крайните западни, най-високи части на рида Каратепе – най-северният рид на планината Странджа. На 2 km североизточно от село Вълчи извор, на границата с община Средец се намира най-високата му точка – връх Сарлъка 472,8 m. В северните райони на община Болярво попадат крайните южни части на възвишението Бакаджиците. Най-високата им точка в пределите на общината се намира на 3 km северозападно от село Камен връх, на границата с община Стралджа – връх Ченгрелибаир 407,6 m. Югозападно от село Попово, на границата с община Елхово, в коритото на Поповска река е разположена най-ниската точка на община Болярво – 128 m н.в.

Полезни изкопаеми

Геоложкото и палеогеографското развитие на територията на община Болярво определят вида и териториалното разпределение на полезните изкопаеми. С промишлено значение са находищата на мрамор в Дервентските възвишения и находищата на варовик при селата Воден и Крайново. Без промишлено значение са запасите на медни руди при с. Иглика (с второстепенни компоненти олово и цинк) и на железни руди при с. Голямо Крушево. Като цяло запасите на полезни изкопаеми са незначителни.

Води

Речната мрежа на територията на община Болярво се отнася към Егейския водосборен басейн (посредством реките, оттичащи се на запад към р. Тунджа – Поповска и Арапийска) и към Черноморския водосборен басейн (чрез водосбора на р. Средецка).

Река Поповска е с дължина 71,6 км и обща площ на водосборния басейн – 532,9 км². Започва течението си от връх Бойчов баир (499 м) и формира обширна изворна област в Дервентските възвишения. Има обща посока на оттичане на север–северозапад, която след с. Попово променя на югозапад. Влива се в р. Тунджа южно от Елхово. Завирена е след с. Воден в язовир „Малко Шарково“.

Река Араплийска е дълга 42,1 км и има площ на водосбора 351,4 км². Течението ѝ започва в близост до граничния връх Чакър баир (539 м) в Дервентските възвишения. Оттича се на северозапад. Образува разклонена речна мрежа. Ляв приток е на р. Тунджа.

Река Средецка има дължина от 69 км и обща площ на водосборния басейн от 985,3 км². Тя извира северозападно от връх Тетрабаир (369 м) в Бакаджиците с името Стара река. Отводнява североизточните хълмисти земи в община Болярово. Влива се в западната част на Мандренското езеро. Пълноводна е през месец февруари и маловодна през месеците август, септември и октомври.

Изследваната територия попада в район, отличаващ се с малка водоносност и резки колебания на оттока (най–вече в стойностите на максималния отток). Реките са определяни като силно поройни със средна честота на речните прииждания 6–8 пъти годишно. Средното и долно поречие на река Поповска са определяни като рисков район, застрашен от наводнения.

По отношение на пресните води, територията се характеризира с нисък потенциал на естествения отток – 0,5–1 л/сек/км². Установени са пукнатинни и грунтови води, а в южната част – карстови води. Естествените ресурси на грунтовите води в неоген–кватернерните наслаги на р. Поповска са незначителни. Проявления на карстови води има в няколко възходящи извора, сред които южно от с. Воден – 25 l/s и с. Шарково – 55 l/s . При с. Стефан Караджово са разположени два минерални извора (изв. „Ичме“ и изв. „Крастав кладенец“). Изворите са с малка минерализация и с температура около 20,3° С.

На територията на общината има 92 бр. язовири.

Почви

Според почвено–географското райониране на България, северната част на общината попада в Среднотракийско–тунджанската провинция, а южната ѝ част се включва към Странджанската провинция на Балканско–Средиземноморската почвена подобласт. Основните почвени типове са канелени (Luvisols) и чернозем – смолници (Vertisols).

Канелените (лесивирани) почви се отличават с добре изразен и мощно развит ясно диференциран профил, висок сорбционен капацитет на ила и наситеност с бази (по-висока от 50,0%). При отсъствие на ерозия те са напълно развити, дълбоки почви с профил от 90–100 до 150–200 см. Повърхностният хоризонт А обаче е слабо мощен – от 18 до 25 см при по-тежките почви и до 35 см при по-песъчливите почви. Отличават се с разнообразен механичен състав. На територията на общината са представени следните подтипове: канеленовидни (chromic, LVx); смолницовидни (vertic, LVv), светли (albic, LVa) и др. Те са пригодни за отглеждането на пшеница, царевица, слънчоглед, цвекло, ориенталски тютюн, едрolistен тютюн, пасища, ливади, сливи, праскови ябълки, круши, череши, лозя.

Смолниците (Vertisols) са слабо кисели до алкални с много висок сорбционен капацитет и наситеност с бази. Съдържат от 3,0% до 5,0% хумус. Характеризират се със сезонно изсушаване на почвения профил и напукване. Разпространени са следните подтиповете – излужени (eutric, Vre), карбонатни (calcic, VRk), ливадни смолници (gley, VRg). Подходящи са за отглеждането на пшеница, царевица, слънчоглед, цвекло, соя, лен, едрolistен тютюн, люцерна, овощия.

Азонално представени са наносните почви (Fluvisols). В хълмистите подножия на Дервентските възвишения се срещат делувиално–ливадни, мощни, тежко песъкливо–глинести, които са подходящи за отглеждането на пшеница, череши, сливи, праскови, лозя. В речните долини са се образували алувиално–ливадни почви, които са пригодни за зеленчуци, овощия, зърнени култури. Върху карбонатна скална основа са се формирали рендзини (Leptosols), които са предимно ерозирани, силно каменливи и неподходящи за земеделие.

1.4.2. Климат

Според климатичното райониране на България, територията на общината попада в два климатични района – Странджа и Долна Тунджа, на Континентално–средиземноморската климатична област. Климатът се формира под въздействието на комплекс от фактори, сред които южното географско разположение, относително ниската надморска височина, активността на средиземноморските циклони, наличието на вторична естествена горска растителност, близостта на транзитна река с меридионална ориентация и до морски басейни (Черно море и Егейско море).

Средните годишни температури от 12,0°C се отличават с по-висока стойност от средните за страната. Температурната сума за периода с температури над 10°C достига 3700°C. Годишната температурна амплитуда е 21,5°C.

Средните месечни температури през зимата са положителни. Средната януарска температура, измерена в станция Стефан Караджово е 0,9°C, а в станция Странджа е 0,5°C. За месец декември те са съответно 3,5°C и 3,1°C. При силни застудявания абсолютните минимални температури се понижават до 19–22°C под нулата.

Средно юлските температури за Стефан Караджово показват стойности от 21,9°C, а за станция Странджа са в порядъка на 21,3°C, като средните максимални са съответно 28,6°C и 27,3 °C, с изравняване на стойностите през юли и август. Абсолютните максимални температури достигат стойност от 40–41°C.

Територията се отличава с недостатъчни валежи количества. Годишната сума средно за района е 580 мм с тенденция за нарастване на юг по орографски причини до 850 мм/год. Валежите се отличават с неравномерно разпределение. Най-големи валежи има през зимата, а като най-сух месец се очертава август. Налице са условия за пролетни и летни засушавания. Месечното разпределение на валежите (за станция Болярово, при обща сума от 535 мм/год.) показва стойности от 28% през зимата, 26% през пролетта, 22% през лятото и 24% през есента. Регистрирани са отделни случаи на екстремни годишни валежни суми, които за района варират от 850 мм до 1300 мм.

Относителната средно месечна влажност на въздуха е 88% през януари и спада до 63% през август. Осреднените месечни стойности на дефицитната влажност са от 0,9 hPa за януари и 11,9 hPa за август.

Снежната покривка се отличава с неустойчив характер и със сравнително малка средна дебелина. Годишният брой на дните със снежна покривка варира между 20 и 30.

Преобладават северните и североизточните ветрове, а след тях по интензивност са северозападните и южните. Средно годишната скорост на вятъра е 2 м/сек, като броят на дните със скорост на вятъра над 14 м/сек е около 10.

1.4.3. Транспортна инфраструктура

През територията на община Болярово преминават второ- и третокласни пътища – част от републиканската пътна мрежа, и четвъртокласни пътища – част от общинската пътна мрежа. Общината не се пресича от автомагистрала и първокласни пътища.

Общата дължина на пътната мрежа в общината е 175,2 км, в т.ч. 51,5% (90,2 км) – републикански пътища и 48,5% (85 км) – общинска пътна мрежа (пътища IV клас). С най-голямо значение за територията се отличава път П-79: Елхово – Болярово – Бургас, който е единствения второкласен път в общината и се явява една от най-важните транспортни връзки в Югоизточен район от ниво 2. Неговата дължината в обхвата на общината е 28,5 км, равняващи се на 16,3% от дължината а пътната мрежа в общината. Територията на общината се пресича от 4 третокласни пътя с обща дължина 61,7 км и 11 четвъртокласни с обща дължина 85,3 км. Първо място в структурата на пътната мрежа заема четвъртокласната пътна мрежа – близо 49%.

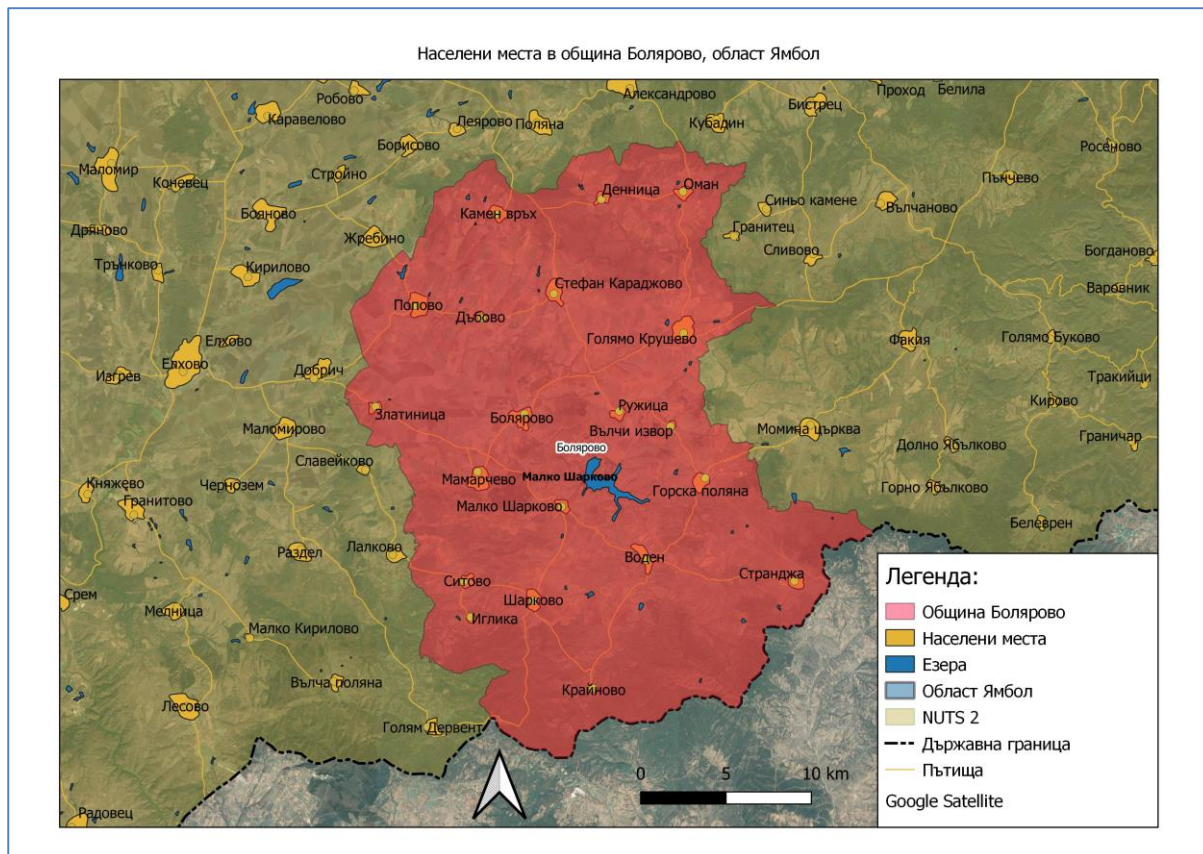
Второкласни пътища
П-79: Елхово – Болярово – Средец (28,5 км)
Третокласни пътища
Ш-793: Голямо Крушево – Оман (12,4 км)
Ш-3214: Каменец – Стефан Караджово – р-н „Кошу дере“ (14,7 км)
Ш-3219: р-н Ружица – Ружица – Вълчи извор – КС „Странджа“ (12,0 км)
Ш-3818: р-н Мамарчево – Малко Шарково – Воден – Странджа (22,6 км)
Четвъртокласни пътища
IV-53078: р-н Камен връх – Камен връх (1,8 км)
IV-79303: Оман – Денница – р-н Денница (9,0 км)
IV-79309: Жребино – Попово (2,0 км)
IV-79021: Попово – Дъбово – Стефан Караджово (12,6 км)
IV-79022: р-н Мамарчево – Мамарчево – р-н Мамарчево (2,9 км)
IV-79044: Горска поляна – Воден – Крайново (16,6 км)
IV-79028: Малко Шарково – Шарково – Крайново (13,3 км)
IV-79008: Лалково – Ситово – Шарково (8,9 км)
IV-79016: Ситово – Иглика (2,9 км)
IV-79018: Шарково – Голям Дервент (6,0 км)
IV-79046: Момина църква – Странджа (9,0 км)

1.4.4. Населени места

Общината обединява 20 населени места, от които общинският център - град Болярово и 19 села: с. Воден, с. Вълчи извор, с. Голямо Крушево, с. Горска поляна, с. Денница, с. Дъбово, с. Златиница, с. Иглика, с. Камен връх, с. Крайново, с. Малко

Шарково, с. Мамарчево, с. Оман, с. Попово, с. Ружица, с. Ситово, с. Стефан Караджово, с. Странджа, с. Шарково.

Фигура № 2 Община Болярovo, Населени места

1.4.5. Население

В община Болярovo има демографската криза и през последните години тя се задълбочава. Влияние върху демографското развитие на общината оказват световните и национални демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните - увеличена смъртност и интензивна емиграция. В резултат на тези процеси населението на общината намалява и застарява ежегодно. В периода 01.03.2001 г. – 31.12.2019 г. населението на община Болярovo намалява с 2 147 д., които формират отрицателен прираст в размер на 38,1%. Посоченият темп на прираст се отличава с по-неблагоприятна отрицателна стойност спрямо тази за страната, за района от ниво 2 и за областта.

Към 31.12.2019 г. броят на жителите в общината е 3 491 д., които формират 3,0% от населението на област Ямбол, 0,3% от населението на Югоизточен район и 0,05% от това на страната.

Важен момент от демографския анализ е определяне мястото на общината сред петте общини в област Ямбол по показателя „брой население“. Към 31.12.2020 г. броят на жителите на местно ниво (3 148 д.) отрежда на община Болярово последно пето място в структурата на населението на областно ниво.

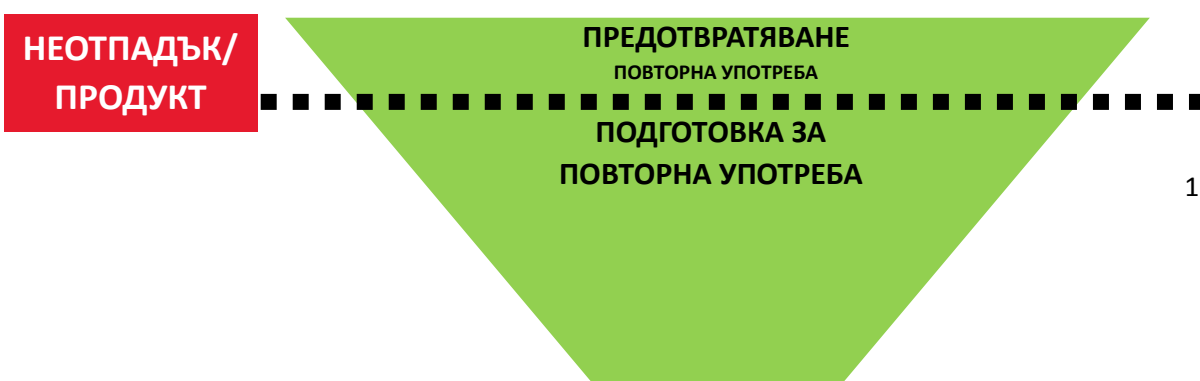
1.5. ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- битови отпадъци;
- масоворазпространени отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- опасни отпадъци.

1.6. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е прилагане на спазване на йерархията на управление на отпадъците, въведена с чл.6, ал.1 на ЗУО и прилагане на интегрирано управление на отпадъците на територията на Община Болярово, които да допринесат за устойчивото развитие на общината.

ОТПАДЪК

РЕЦИКЛИРАНЕ

**ДРУГО
ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ**

ОБЕЗВРЕЖДАНЕ

Фигура № 3 Йерархия на управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците е напълно съобразена с националното законодателство по управление на отпадъците и въведените количествени цели в него (таблица №1), за постигането на които са предвидени подпрограми с мерки.

Таблица №1 Основни количествени цели по управление на отпадъците, въведени в законодателството на ЕС и регламентирани в българското законодателство

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците	<i>Постигане на по-високи цели за рециклиране и подготовка за повторна употреба на битовите отпадъци</i>	
		– До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55%	Възможности за отлагане на крайните срокове ¹ : – До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 50%
		– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%	– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55%

¹ Възможности за отлагане на крайните срокове за постигане на посочените цели до пет години, при определени условия на които България отговаря и ще поиска от ЕК такова отлагане

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	
		– До 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 65%	– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци	<i>Значително намаляване на количествата депонирани отпадъци</i>	
		Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10 % или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).	Държава членка може да отложи срока² за постигане на целта до пет години , т.е. да се осигури постигането ѝ през 2040г. при определени условия на които България отговаря.
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО	<i>Разделно събиране на битови отпадъци</i>	
		– опасните битови отпадъци трябва да се събират разделно от 2022 г.	
		– разделно събиране на биологичните отпадъци ³ от 2023г., като държавите членки следва да се стремят към постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия Европейски съюз с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г.	
		– разделно събиране на текстилни отпадъци от 2025 г.	

² За някои страни-членки, между които и България, е предоставена възможност целта да се постигне до 2040 г. и страната възнамерява да се възползва от изключението

³ „Биологични отпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост“

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО			
	относно отпадъците				
НАРЕДБА ЗА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на ДИРЕКТИВА 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки	<i>Рециклиране на отпадъци от опаковки</i>			
			До 2025 г.	До 2030 г.	
		Всички опаковки	65%	70%	
		Пластмаси	50%	55%	
		Дърво	25%	30%	
		Черни метали	70%	80%	
		Алуминий	50%	60%	
		Стъкло	70%	75%	
Хартия и картон	75%	85%			
Предстои издаване на подзаконов нормативен акт към ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/904 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда	<i>Намаляване на пластмасовите отпадъци от продукти за еднократна употреба</i>			
		<ul style="list-style-type: none"> – до 2026 г. да се постигне измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч. чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна. До 3 юли 2021 г. държавите-членки изготвят описание на всички мерки, приети от тях за изпълнение на това задължение и уведомяват Комисията за това описание и го оповестяват публично. – считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. 			

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО
		<ul style="list-style-type: none"> – считано от 3 юли 2024 г. държавите-членки гарантират, че определени пластмасови продукти за еднократна употреба, които имат капачки, произведени от пластмаса, могат да бъдат пуснати на пазара само ако капачките и капачите остават прикрепени към съдовете по време на предвидения етап на употреба на продукта. – всяка държава членка гарантира, че: а) от 2025 г. някои бутилки за напитки съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. тези бутилки за напитки съдържат най-малко 30% рециклирана пластмаса. Това са пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на член 9 относно разделното събиране и на член 6, параграф 5 относно изискванията за продукти. – до 2025 г. държавите членки осигуряват разделното събиране с цел рециклиране: а) на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3л. – 77% б) до 2029 г. - 90%. – до края на 2024 г. страните-членки са длъжни да въведат схеми за разширена отговорност на производителя за редица пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч. кутии за храна, съдове за напитки до 3л, чаши за напитки, пластмасови торбички за пазаруване и др.
НАРЕДБА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕДА И РАЗМЕРА ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ПРОДУКТОВА ТАКСА	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2015/720 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2015 година за изменение на	<p><i>Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване</i></p> <p>Мерките, предприети от държавите-членки, включват един от следните елементи, или и двата заедно:</p> <p>а) приемане на мерки, които да гарантират, че нивото на годишното потребление не превишава съответно 90 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2019 г. и 40 тънки пластмасови торбички за</p>

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО
	Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване	пазаруване на човек до 31 декември 2025 г., или равностойни цели, изразени в тегло; б) приемане на инструменти, с които да се гарантира, че до 31 декември 2018 г. тънките пластмасови торбички за пазаруване ще престанат да се предлагат безплатно на мястото на продажба на стоките или продуктите, освен ако не се прилагат инструменти с равностойна ефективност.

1.7. ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Този раздел ще бъде допълнен след осигуряване на обществен достъп на програмата и провеждането на предвидената процедура за преценка на въздействието върху околната среда по реда на ЗООС.

1.8. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците се разработва от Региоплан ЕООД, съгласно договор № 53/19.09.2021г.

Програмата е приета с Решение № на Общински съвет - Болярово, който контролира изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл.52, ал.9 на ЗУО - „Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.“

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение.

2. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО

В този раздел са представени основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведения анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на община Болярово, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които

са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за управление на отпадъците на общината.

2.1. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО

На база изготвените анализи са формулирани основните изводи за състоянието и прогнозите за бъдещо развитие на дейностите по управление на отпадъците.

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите по-долу са направени изводи и препоръки.

2.1.1. Анализ на отпадъците

2.1.1.1. Битови отпадъци

От 2011 г. Община Болярово участва в регионална система за управление на отпадъците – Регион Елхово - Болярово и депонира битовите и строителните си отпадъци на *Регионалното депо за неопасни отпадъци в с. Добрич*. Това депо обслужва общините Елхово и Болярово.

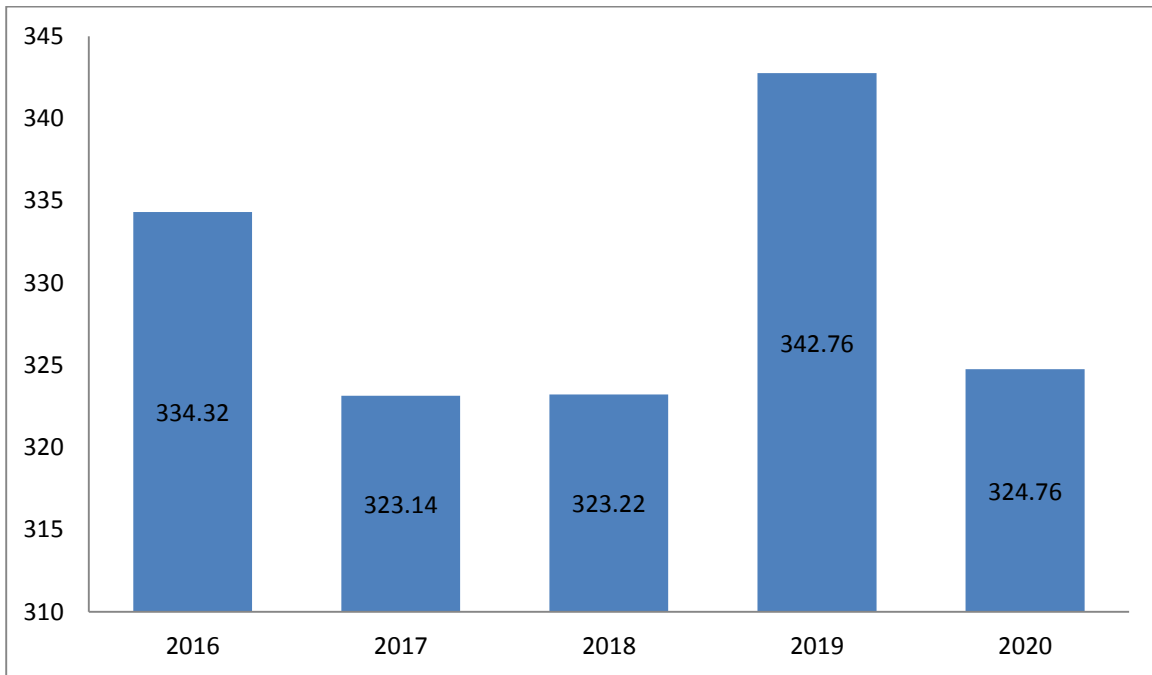
Количествата на образуваните битови отпадъци на Община Болярово са за периода 2016-2020г. и са представени на фигура №3, като в тях са включени освен данните за смесени битови отпадъци (20 03 01), също и отпадъците от сепариране на разделно събрани отпадъците от опаковки (кодове 15 01 01, 15 01 04, 15 01 02, 15 01 06, 15 01 07), отпадъците от площадки/ изкупувателни пунктове и количества отпадъци директно предадени за рециклиране от фирми, извършващи дейност на територията на община Болярово (код 20 01 02- количествата съвпадат с код 15 01 07). Данните за отпадъци от площадки за изкупуване (пунктове) и площадки за безвъзмездно предаване и отпадъци от фирми, извършващи дейност на територията на община Болярово са предоставени от ИАОС с Решение за достъп до информация № 110/25.10.2021г. – само за 2016, 2017 и 2018г., а за периода 2019-2020г. е направена прогноза тези количества отпадъци.

Фигура № 4 *Количества на образуваните отпадъци в Община Болярovo за периода 2016-2020г.*

Данните за депонираните битови отпадъци на Община Болярovo за периода 2016-2020г. се основават на информацията от кантарните бележки за смесени битови отпадъци (код 20 03 01) и други отпадъци (включително смеси от материали) от механично третиране на отпадъци (код 19 12 12). Предвид липсата на предварително третиране за разглеждания пет годишен период, голяма част от образуваните отпадъци постъпват за депониране.

Общо количество депонирани смесени битови отпадъци на община Болярovo (т./г.)

Фигура № 5 *Депонирани битови отпадъци от Община Болярово за периода 2016- 2020г.*

Нормата на натрупване за Община Болярово е изчислена като са използвани данните за населението от НСИ и за количеството на образуваните отпадъци. Изчислената норма на натрупване за 2020 г. е 104,67 кг./ж./г.

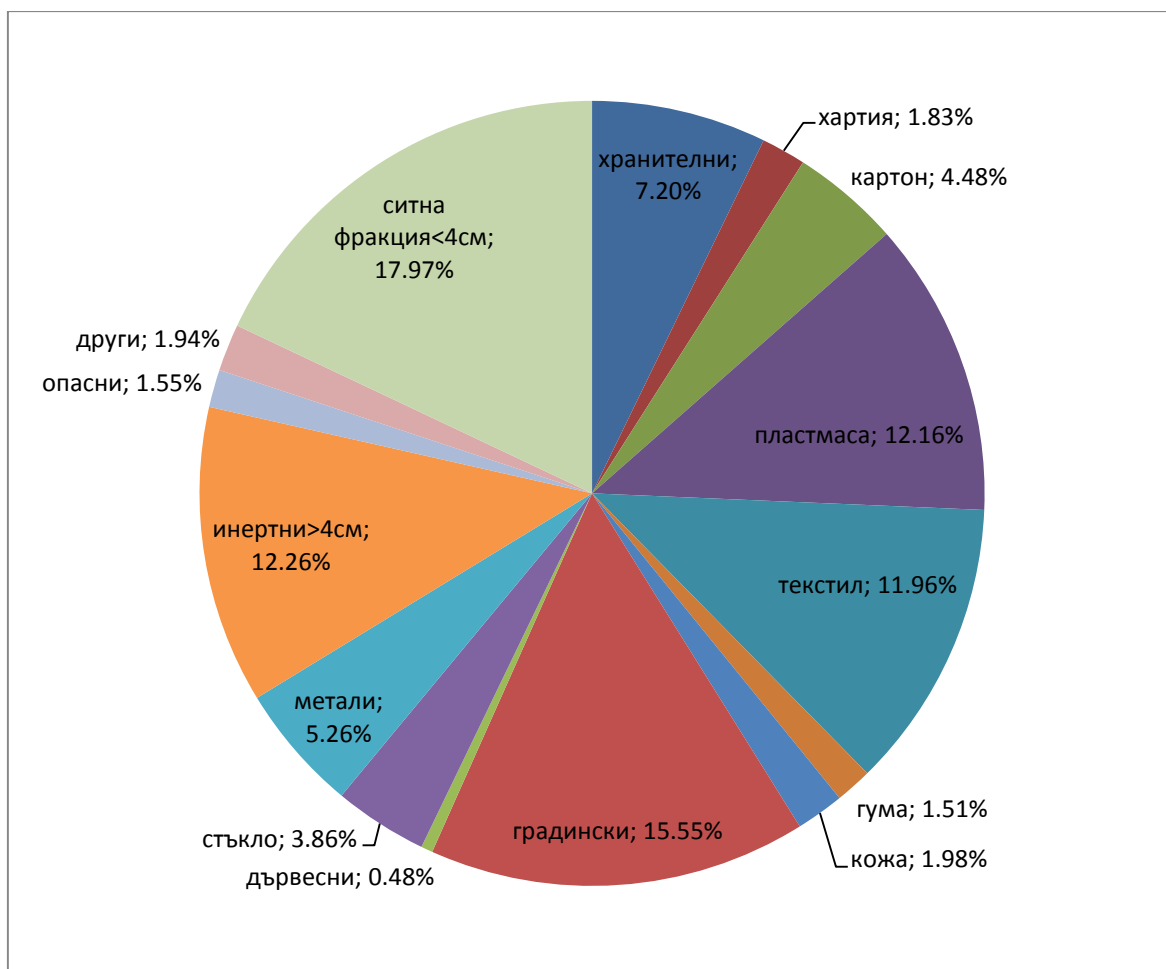

Фигура №6 *Норма на натрупване на битовите отпадъци от Община Болярово за периода 2016- 2020г.*

През 2019г. е извършен Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Болярско, по Проект: „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“ – финансиран от Българо-Швейцарската Програма за сътрудничество. Анализът е извършен в продължение на една година – за четири годишни сезона. Данните от анализа са представени на фигура №6.

Морфологичен състав на отпадъците на Община Болярско (%)

Фигура № 7 Морфологичен състав на отпадъците в Община Болярско

Получените резултати по отношение на **градинските и дървесните отпадъци** показват общ резултат от 16, 03 % в окончателния морфологичен състав. Хранителните отпадъци са 7,20 % за Община Болярско, като значителна част от тях могат да участват в бъдеща система за компостиране на отпадъците (отпадъци от плодове, зеленчуци, и др.). Тези данни дават основание да се препоръча подобряване на съществуващата система за разделно събиране на растителни отпадъци чрез поставяне на контейнери за биоотпадъци в

населените места от общината/ организиране на площадки за доставяне на отпадъците от населението и редовното им събиране по график през съответните сезони (пролет, лято и есен) и доставянето им за компостиране. Разделното събиране на градински, дървесни отпадъци и хранителни отпадъци следва да бъде установено при спазване на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)*. Очакванията са, че населението на Община Болярово ще се включи активно в прилагане на система за разделно събирането на градински и дървесни отпадъци, когато са налице съдове за събиране на отпадъците и ефективно принципа „замърсителят плаща“ при изчисляване на такса „битови отпадъци“ (нормативно регламентиран в Закона за местните данъци и такси от 2017г.).

С чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) са въведени задължения на кмета на общината за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. Чрез **чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО** се определя изискването за постигане *на не по-късно от 1 януари 2020 г. на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници **не по-малко от 50 на сто** от общото тегло на тези отпадъци*. Съгласно издадени заповеди от страна на ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО за Община Болярово е както следва:

- Заповед №50/05.02.2018 г. – степен рециклиране – н.и. за календарната 2016г.;
- Заповед №164/21.05.2019 г. – степен рециклиране 3 % за календарната 2017г.;
- Заповед №139/15.06.2020 г. – степен рециклиране 2 % за календарната 2018г.

Количествата битови отпадъци и подобни отпадъци от други източници, за които е осъществено рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло са недостатъчни за изпълнение на задълженията чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО на Община Болярово към 2028г.

За изпълнение на задълженията си по чл.31, ал.1, т.1 и т.3-5 са предприети следните мерки:

- На интернет страницата на Община Болярово е създаден е публичен Регистър на площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло. Съгласно чл.3, ал.1, т. 14 от *Наредба №15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването,*

оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярово: „Кмета на общината Организира разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали – хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло и определя местата за разполагане на съдовете за разделно събиране”

- *С Наредба №15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярово са въведени изисквания към търговските обекти, производствените, стопанските и административните сгради да събират разделно образуванията от тях отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали (чл. 21Б). Разделно събраните отпадъци се поставят в общите съдове за разделно събиране на Организацията по оползотворяване, с която Община Болярово има сключен договор (чл. 21 А, ал.2, т.1).*
- *Община Болярово разчита за изпълнение на задълженията си е създадената система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на Екопулпак България АД, както и на предаване на рециклируеми материали на площадки за изкупуване или безвъзмездно предаване на територията на общината.*

С цел изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1, т.3-5 на ЗУО в дългосрочен план е необходимо да бъдат предприети следните мерки:

- *да бъдат увеличени количествата на разделно събраните рециклируеми отпадъци, вкл. от опаковки от организираната система на територията на общината;*
- *да се извършва регулярен контрол на задължените лица по чл. 21Б, ал.1 на Наредба №15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярово.*

С чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО е въведено изискването най- късно до 31 декември, 2020г. да се ограничи количеството на **депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто** от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. Съгласно издадена заповед от страна на ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО за Община Болярово е както следва:

- Заповед №189/24.07.2020г. - изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО за 2018г. в Община Болярово е 92 %.

За изпълнение на задълженията си по чл.31, ал.1, т.2 ще се предприемат мерки по събиране на отпадъци от растителен произход, които в последствие ще се извозват на 8 (осем) площадки за биоразградими отпадъци определени със заповеди на кмета на общината.

2.1.2.2. Производствени отпадъци

Основните източници на производствени отпадъци са предприятия, развиващи дейност на територията на Община Болярово в различни отрасли на икономиката:

- „Странджа” - ООД гр. Болярово – месодобив и преработка – разполага със съвременно технологично за производство на месни разфасовки от свинско, телешко, и говеждо месо, всички видове малотрайни, трайни, варено-пушени, сурово-пушени колбаси и деликатеси;
- ЕТ „Симона“ гр. Болярово – изкупуване и преработка на метлен клас, 96% от продукцията се реализира на външния пазар, главно в Гърция.
- ЕТ „ВМХГ-Трансвел“ гр. Болярово – стопанисва земеделска земя в землищата на гр. Болярово, с. Мамарчево и с. Златиница;
- със земеделие и тютюнодобив се занимават и „ЗОМАШ“ гр. Елхово, ЕТ „Стоян Георгиев“, ЕТ „Венцислав Илиев“;
- ЕТ „Фока“ – село Стефан Караджово обработва по-голямата част от земята в Стефан Караджово, Голямо Крушево, Ружица

Отпадъците от производствената дейност на фирмите на територията на община Болярово, които имат основно характер на производствени неопасни отпадъци се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ – Стара Загора, издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.

Община Болярово разполага с богато културно историческо наследство и природно богатство. На територията на общината са налице условия за развитие на: **природен/екотуризм, културно-исторически и културно-събитийен, селски туризъм,**

ловен и риболовен туризъм.

Общият брой на местата за отдих-стаи за настаняване на територията на Община Болярово е 14 с общо 62 легла, а действащите заведения за хранене и развлечения е 21 броя. Обособени са два пешеходни туристически маршрута:

- с. Воден - Средновековен манастирски комплекс на Григорий Синаит - останки от крепост „Голямото Кале“ - с. Воден. Дължината на маршрута е около 5 км. Маркировката включва указателни стрелки.
- пешеходна и колоездачна Екопътека с. Ружица - язовир „Малко Шарково“.
- Южната част на общината е включена в туристическия маршрут, преминаващ през българската част на Странджа, наречен „Тур Странджа“.
- Една от най-големите забележителности не само в общината, но и за региона е язовир „Малко Шарково“. Същият се намира в близост до едноименното село и близо до границата с Р. Турция.

Общината има разработена Програма за развитие на туризма в Община Болярово за периода 2020 -2021г.

Отпадъците от туристическата дейност на общината са предимно битови отпадъци, в т. ч. хранителни и рециклируеми отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло.

2.1.2.3. Строителни отпадъци

На територията на Община Болярово няма определена площадка за съхраняване на строителни отпадъци.

Изпълнителите на по-големи строителни обекти и ремонтни дейности се насочват от общината да доставят отпадъците си на *Регионалното депо за неопасни отпадъци – с. Добрич гр. Елхово.*

В Община Болярово не се извършва събиране на информация за генерираните строителни отпадъци.

2.1.2.4. Опасни отпадъци

➡ Опасни отпадъци от бита

Във връзка с изискването на чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, Община Болярово няма нормативен ангажимент за създаване на условия за организиране на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни, опасни отпадъци и др., които се осигуряват в населени места с над 10 000

жители. В тази връзка Общината не е предприела мерки за осъществяване на дейността по чл.19, ал.3, т. 11 от ЗУО.

➔ **Опасни производствени отпадъци**

Опасните производствени отпадъци се третират: от причинителя, в собствени съоръжения съгласно одобрен от компетентните органи проект на производствената дейност и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО и от лицата на които е дадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

2.1.1.5. Масово разпространени отпадъци

➔ **Отпадъци от опаковки**

На територията на общината е създадена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки от “ЕКОБУЛПАК БЪЛГАРИЯ” АД, която е стартирана с подписване на договор на 25.09.2017г. Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки отговаря на задълженията по чл.19, ал.3, т.6 от Закона за управление на отпадъците. Системата за събирането на отпадъците от опаковки обхваща само територията на гр. Болярово, с. Златиница и с. Мамарчево. Обобщена информация за количествата разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2018 - 2020 г. е представена таблично в Таблица №2. Подробна информация за разделно събраните количества отпадъци от опаковки, по месеци за 3- годишния период на изпълнение на договора е представена в *Анализ на отпадъците*.

Година	Код на отпадъка	тона
2018 г.	15 01 06	4, 880
	15 01 07	0,680
2019г.	15 01 06	4, 800
	15 01 07	0, 540
2020г.	15 01 06	4, 100
	15 01 07	0, 660
Общо	15 01 06	13,78
	15 01 07	1, 88
		Общо 15, 66

Таблица №2 *Количества разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Болярово за периода 2018-2020г.*

Анализът на данните и изпълнението на договора показват:

- стъклените опаковки (код 15 01 07) се събират един път годишно, което е недостатъчно;
- Количествата събрани отпадъци от опаковки от хартия и картон и пластмаси за периода 2018-2020г. е видно че през 2018г. количествата рециклирани отпадъци са най-високи. Тези резултати показват, че има потенциал в системата и при по-активно участие на населението могат да се постигнат още по-добри резултати;

Негодни за употреба батерии и акумулатори

През периода 2016-2020г. Община Болярово няма сключен договор с организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори.

За организиране и прилагане на система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), образувани на територията на общината е необходимо съвместното сътрудничество с организация по оползотворяване, с което да се допринесе за достигане на целите за събиране и оползотворяване по чл. 17 и чл. 18, съгласно сроковете по §3 от ПЗР на *Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013г. посл. изм. и доп. ДВ, бр.2 от 08.01.2021г.)*.

При сключване на договор с организацията по оползотворяване, Изпълнителят се задължава да финансира организирането на система за разделно събиране на НУБА, чрез поставянето на съдове за разделно събиране на определени от общината места – за портативни НУБА и за автомобилни НУБА. Събирането им се извършва по график или най-малко веднъж годишно.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

Община Болярово няма сключен договор за организиране и прилагане на система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО, образувани на територията на Общината. Целта на съвместното сътрудничество при

сключване на договор с ООп е да се допринесе за достигане на целите за събиране, рециклиране и оползотворяване по чл. 10, чл. 11 и чл. 15 от *Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр.2 от 08.01.2021г.)*.

При съвместно сътрудничество с организацията по оползотворяване, Община Болярово ще изгради система за разделно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, повторно използване, рециклиране и оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, образувано от домакинства, обществени и административни учреждения, училища, търговски, промишлени, туристически и други обекти на територията ѝ, чрез поставяне на специализирани контейнери на определени места.

Други масово разпространени отпадъци

За останалите видове масово разпространени отпадъци – 1) Излезли от употреба Гуми (ИУГ), 2) Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ОМОН) и 3) Излезли от употреба моторни превозни средства към момента няма сключени договори с Организации по оползотворяване. По отношение на потоците от ИУГ и ОМОН, Общината е информирала населението за възможностите за предаване на този вид масово разпространени отпадъци в автосервиси, функциониращи на територията на общината където се извършва смяна на гуми и масла.

Община Болярово има сключен договор само за отпадъци от обувки и текстил с „ООп за текстил и обувки” АД. Договорът е от 01.07.2021г. Разположен е 1 контейнер в гр. Болярово.

2.1.1.6. Утайки

На територията на община Болярово няма изградена пречиствателна станция за отпадъчни води и не се генерират отпадъци от такава дейност.

Изводите и препоръките от *Анализа на отпадъците* са както следва:

- Община Болярово е положила съществени усилия за предоставяне на цялото население на услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци с покритие на 100% .

- Нормата на натрупване на отпадъците в Община Болярovo е по-ниска спрямо официалните данни, изчислени за страната - съгласно наличните към момента данни на НСИ - за 2018г., нормата на натрупване за страната е 408 кг./ж./г., за Ямболска област – 315 кг./ж./г., а за Община Болярovo – 99, 26 кг./ж./г.
- Общината има опит в прилагане на разделно събиране на отпадъци от опаковки, в резултат на сключен договор с Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Данните показват, че стъклените отпадъци не се отчитат месечно, а на годишна база. От количествата събрани отпадъци от опаковки от хартия и картон и пластмаси за периода 2018-2020г. е видно че през 2018г. количествата рециклирани отпадъци са най-високи, което показва че има потенциал в системата и при по-активно участие на населението могат да се постигнат още по-добри резултати. Община Болярovo трябва да анализира ежегодно събраните данни, като:
 - ▶ осъществява по-тясно взаимодействие с Екобулпак България АД по отношение на подобряване на резултатите и увеличаване на събраните количества, както и за разширяване на информираността на населението и бизнеса и привличането им за участие в системите за разделно събиране;
 - ▶ в договора с Екобулпак България АД е поставена прогнозна годишна цел за количеството на разделно събраните отпадъци от опаковки само за 2020г. Общината е необходимо да изиска залагането на количествена цел за събиране и предаване за рециклиране на отпадъци от опаковки на годишна база до 2028г. в договора с обслужващата организация по оползотворяване - Екобулпак България АД и в *Програмата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на Община Болярovo.*

За организиране и прилагане на система за разделно събиране се препоръчва:

Организирането и прилагането на система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), образувани на територията на общината е необходимо съвместното сътрудничество с организация по оползотворяване, с което да се допринесе за достигане на целите за събиране и оползотворяване по чл. 17 и чл. 18, съгласно сроковете по §3 от ПЗР на *Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и*

аккумулятори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);

- За организиране и прилагане на система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО, образувани на територията на Общината е необходимо да се сключи договор с ООп за да се достигнат целите за събиране, рециклиране и оползотворяване по чл. 10, чл. 11 и чл. 15 от *Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.).*

При съвместно сътрудничество с организацията по оползотворяване, Община Болярово ще изгради система за разделно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, повторно използване, рециклиране и оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, образувано от домакинства, обществени и административни учреждения, училища, търговски, промишлени, туристически и други обекти на територията ѝ, чрез поставяне на специализирани контейнери на определени места.

- За останалите масово разпространени отпадъци - Излезли от употреба Гуми (ИУГ), Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ОМОН) и Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) се препоръчва да се изпратят Покани до организациите по оползотворяване за сключване на договори и организиране на дейностите по събиране на тези отпадъци.
- Количествата битови отпадъци и подобни отпадъци от други източници, за които е осъществено рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло са недостатъчни за изпълнение на задълженията чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО на Община Болярово в дългосрочен план към 2028г. С цел осигуряване на изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО в дългосрочен план е необходимо:
 - ▶ да бъдат увеличени количествата на разделно събраните рециклируеми отпадъци, вкл. от опаковки от организираната система на територията на общината, както и осъществяване на мерки за отделяне на рециклируемите

компоненти от битовите отпадъци чрез използването на сепарираща инсталация – за което има предприети ефективни мерки;

► да се извършва регулярен контрол на задължените лица по чл.21 Б, ал.1 на *Наредбата № 15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярво*, както и за спазване на изискването за условията и редът за отчитане количествата рециклируеми материали (чл. 21 А, ал.4, т. 2 от Наредбата)

- Препоръчва се използването на информационна система за събиране и обработка на информацията за отпадъците, в която непрекъснато да постъпват текущите данни от дейността на всички пунктове, площадки, съоръжения и фирми, с които Общината има сключени договори или *Регистър на площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло на територията на общината*.

2.1.2. Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на отпадъците, в контекста на правата и адълженията на общините.

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамка и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи:

- Националната правна рамка е съобразена с европейското законодателство и включва конкретни разпоредби, определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т. ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци. В Закона за управление на отпадъците са въведени изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

- Община Болярново е предприела действия за разработване на нова програма за управление на отпадъците на общината на основание чл. 52 от ЗУО. Изготвянето на Програма за управление на Община Болярново за периода 2021–2028 г. се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028г.“, утвърдени със заповед № РД- 883/23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите.
- Община Болярново провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които във висока степен отразяват разпоредбите на националното законодателство:
 - ▶ *Наредба №2 за опазване на чистотата и околната среда в Община Болярново, в сила от 2002 година и е издадена на основание и чл.21, ал.1 от ЗМСМА;*
 - ▶ *Наредба № 7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги - издадена на основание чл. 9 от Закона за местните данъци и такси във връзка с чл.22, ал.1 на ЗМСМА;*
 - ▶ *Наредба № 13 за изграждане, стопанисване и опазване на зелената система на територията на община Болярново-издадена на основание чл.21, ал. ал.2 от ЗМСМА и чл. 62, ал.10 от ЗУТ и приета с Решение №108 по Протокол № 11 от 17.09.2008 г. на Общински Съвет – Болярново;*
 - ▶ *Наредба № 15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на община Болярново – последно изменение и доп. Решение № 325/28.09.2017г. на Общински съвет – Болярново. Наредбата е издадена на основание чл. 21, ал.1 и ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 22 от Закона за управление на отпадъците.*

Препоръките по този анализ са:

- Препоръчва се текстове от раздел II - Такса за битови отпадъци на *Наредба № 7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, предоставяни от общината* да се приведат в съответствие с разпоредбите на чл.62 от Закона за местните данъци и такси. Освен това, в краткосрочен план (2022 - 2023г.) да се изготвят и приемат промени, които да отразяват измененията по

отношение на такса „Битови отпадъци“, извършени през 2017г. в *Закона за местните данъци и такси* и да осигуряват прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ за всяко задължено лице – използване на нова методика за изчисляване на стойността на услугите по чл.62 от ЗМДТ въз основа на основите, определени в закона;

- Отчитайки промените в Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) и подзаконовите нормативни документи към него, е необходимо да се извърши актуализация на дефиниции и някои текстове в *Наредба № 15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на община Болярско*, в т.ч.:
 - ▶ да се определи ред по който общинската администрация упражнява контрол, дава предписания при извършени нарушения, както и издава актове за извършване на административни нарушения по отношение на разделното събиране на отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали. Предвид увеличаващите се изисквания по отношение на битовите отпадъци - подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци към 31.12.2035 г., подобна мярка ще даде резултати в дългосрочен план, предвид големия брой задължени юридически лица.
 - ▶ регламентиране на разделното събиране на отпадъци от обувки и текстил, след публикуване на съответната наредба по чл. 13, ал. 1 ЗУО;
 - ▶ определяне на мерки за намаляване образуването на хранителни отпадъци и разделното им събиране;
 - ▶ регламентиране в краткосрочен план (1-2 години) на разделното събиране на биоразградими отпадъци или раздел в наредбата, който регламентира начина на събиране на биоразградимите отпадъци и определяне на местата за тяхното съхранение, както и начина на тяхното оползотворяване;
 - ▶ промяна в общинската Наредба, във връзка с изискванията на *Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.)*, *Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за*

употреба батерии и акумулатори (изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., доп., бр. 2 от 8.01.2021 г.), Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.), Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.), начинът за събиране и предаване на едрогабаритни отпадъци на територията на общината.

- ▶ промяна в общинската Наредба относно изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, съгласно чл. 22, ал.2 от ЗУО;
 - ▶ регламентиране на изисквания за събиране и предаване за третиране на опасни битови отпадъци, във връзка с изпълнението на задълженията на кмета на общината по чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО.
- Общината осъществява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на действащата програма за управление на отпадъците, като е препоръчително да оповестява по подходящ резултатите.

2.1.3. Анализ и оценка на стратегическите документи, свързани с управлението на отпадъците - в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците.

Националните стратегически документи, с които е съобразена *Програмата за управление на отпадъците на Община Болярско (2021-2028г.)* са:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България (2011 -2020г.);
- Национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020г.;
- Трети национален план за действие по изменението на климата за периода 2013–2020 г.;
- Проект на Програма за околна среда 2021-2027 г.;
- Националната програма за развитие на България 2030.

На основата на направения анализ на програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи и препоръки:

- Съществуващите стратегически документи за територията на община Болярово са в съответствие с националните;
- При разработването на Програма за управление на отпадъците на община Болярово за периода 2021-2028 г. следва да се съобразят съдържанието и целите, заложи в НПУО 2021-2028 г.
- За осигуряване на финансиране от фондовете на Европейския съюз е необходимо в програмата на общината за периода до 2028 г. да се зложат мерки, отговарящи на определените в НПОС 2021-2027 г.

2.1.4. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.

От *Анализа и оценката на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво* се констатира, че:

- Общинската администрация има ясно дефинирани функции, свързани с прилагането на задълженията по управление на отпадъците – съгласно Устройствения Правилник на Общинска администрация - Болярово, утвърден със Заповед № РД-5 - 134/01.04.2008г. и изменен и допълнен със Заповед № РД-5-10/06.01..2020 г. на кмета на общината, като основните задължения се изпълняват от шест структурирани отдела – два „Обща администрация“ и четири „Специализирана администрация“:
 - **Обща Администрация** - функциите ѝ са свързани с цялостната финансово - счетоводна дейност на Общината; приемането и актуализацията на бюджета на общината; финансово управление и контрол, с цел законосъобразното и ефективно управление на бюджетните средства; организация на документооборота; ТРЗ и управление на човешките ресурси; работа по жалби на граждани; деловодно обслужване и документооборот; информационно обслужване на гражданите и юридическите лица по гражданско състояние и регистрация на населението; правно – нормативно обслужване, работи за мобилизиране и обединяване на обществеността за подобряване здравословния начин на живот, жизнената среда и заетостта на младите хора в общината и др.

► **Специализирана Администрация – отдел „Устройство на територията и управление на отпадъците“.** Във функциите на този отдел са въпросите, свързани с екология, озеленяване и чистота, в т.ч.:

- изготвя или участва в изготвянето на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда;
- участва в разработването, провеждането и контрола на мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика на територията на общината;
- участва в оформянето и подсигуриването на финансовата обезпеченост на екологичните общински мероприятия и обекти;
- контролира екологичното състояние на общината;
- въвежда и ръководи ефективна система за управление на отпадъците чрез интегриран мениджмънт;
- подготвя договорите за дейността по сметопочистването, сметоизвозването, поддържането на депата за твърди битови отпадъци и осъществява контрол по същата дейност;
- участва в изготвянето на графици за измиване на улици и площади, метене, снегопочистване, сметоизвозване и др., както и контролира тяхното изпълнение;
- разяснява, предупреждава и осведомява широката общественост по отношение на всички дейности, намерения и последствия, спрямо компонентите на околната среда и проблемите, свързани с тях, чрез всички средства за масова информация.

На кметовете на кметства е възложено да предприемат мерки за подобряване и възстановяване на околната среда (чл.24, ал.1, т.3).

- Разработени са и се прилагат съответните наредби, изискващи се съгласно националното законодателство - Наредба по чл.22 от Закона за управление на отпадъците; Наредба по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси; Наредба за опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество по чл. чл.22, ал.1 от ЗМСМА и Наредба за изграждане и опазване на зелената система във връзка с чл. 62, ал.10 от ЗУТ и чл.21, ал.1, т.23 и ал.2 от ЗМСМА.

- Общината е организираща изпълнението на функциите си по управление на отпадъците чрез комбинация от подходи:
 - ▶ чрез общинската администрация - *Дейност „Чистота“*:
 - за услугите по поддръжка на централните и кварталните паркове и градини и почистване на тротоарите, алеите и плочниците в ЦГЧ и основните пътни артерии;
 - за услугата по събиране на битови отпадъци на територията на Община Болярско и транспортирането им до Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр.Елхово;
 - ▶ чрез споразумение с Община Елхово, водеща община в РСУО-Елхово на територията на която е изградено и се експлоататора *Регионално депо за неопасни отпадъци – Елхово*:
 - за услугата по обезвреждане на отпадъците, генерирани на територията на общината чрез депониране на Регионалното депо за неопасни отпадъци – Елхово - Болярско.
 - ▶ чрез публично-частно партньорство с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци и други бизнес организации за изпълнение на дейностите за следните видове отпадъци материали:
 - отпадъци от опаковки;
 - събиране на отпадъчни материали: хартия и картон, метали и пластмаси от домакинствата, търговски и административни обекти;
 - текстил и обувки.

Основните препоръки за оптимизиране на дейностите по прилагане на законодателството са в няколко насоки:

- Да се извърши преглед на всички заповеди за упълномощаване на съответните лица за упражняване на контрол по местните наредби и там, където е необходимо – да се направят съответните актуализации.
- Да се планират ежегодно мерки за повишаване на квалификацията на експерта по екология в различни обучения, работни срещи, конференции и т.н. осигуряващи получаването на актуална информация за новоприетото законодателство и развитието на сектор „Управление на отпадъците“.

2.1.5. Прогнози за образуваните отпадъци

Прогнозните количества на съответните отпадъци по категории за периода 2021-2028 г. (Таблица №4) са определени въз основа на резултатите от извършен морфологичен анализ на смесените битови отпадъци на Община Болярово през 2019г.

Средната норма на натрупване на жител за община Болярово (Таблица №3) се определя чрез екстраполация на нормата на натрупване за 2020 г. при увеличение с 2,5 - 3,2% годишно за периода 2021-2023г. Това увеличение се обосновава от очаквания икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. Темпът на икономически растеж е изчислен въз основа на *Макроикономическа прогноза за периода 2021-2023г., Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023г.(Мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021г.)*. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква, че мерките по предотвратяване образуването на отпадъци ще бъдат възпиращ фактор.

По отношение на населението е използвана демографска прогноза на НСИ за населението на Община Болярово за периода 2021-2028г.

Таблица №3 Прогнозна норма на натрупване на отпадъците за Община Болярово за периода 2021-2028г.

Години	2021г.	2022г.	2023г.	2024г.	2025г.	2026г.	2027г.	2028г.
Норма на натрупване, кг./ж./г.	111,17	114,37	116,87	119,37	122,07	125,07	128,07	131,07

Таблица №4

Прогноза за количествата на образуваните битови отпадъци (в тона) на Община Болярово за периода 2021-2028г. по фракции и общото годишно количество

Фракции битови отпадъци	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хартия	10,94	12,44	14,30	14,16	14,08	13,58	13,28	12,88
Картон	20,29	22,79	25,29	24,62	24,21	23,81	23,40	23,10
Пластмаси	60,95	67,45	74,45	72,25	70,25	68,05	66,02	64,31
Стъкло	15,61	16,47	17,37	17,14	16,99	16,79	16,57	16,39
Метали	13,50	16,37	19,37	18,60	18,20	17,52	16,78	16,20

Фракции битови отпадъци	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Дървесни отпадъци	2,58	2,90	3,35	3,27	3,21	3,14	2,96	2,88
Гума	6,46	6,93	7,45	7,33	7,25	7,13	7,01	6,92
Текстил	44,56	45,60	46,74	46,46	46,29	46,04	45,78	45,57
Кожа	9,31	10,35	11,49	11,21	11,04	10,79	10,53	10,32
Опасни отпадъци от бита	8,08	9,13	10,28	10,02	9,85	9,60	9,33	9,11
Инертни материали >4 см	49,36	51,96	54,82	54,12	53,69	53,44	53,17	52,95
Ситна фракция <4 см	101,47	122,48	145,59	139,94	136,46	131,44	126,06	121,8
Хранителни отпадъци	35,82	32,39	36,37	34,91	34,01	32,71	31,32	30,22
Градински отпадъци	120,92	141,54	164,73	158,84	154,59	149,47	143,91	139,71
Други	11,14	13,34	15,58	14,99	14,62	14,09	13,52	13,07
Прогноза за общо количество на образуваните отпадъци на година	510,99	690,14	647,18	627,86	614,74	597,60	579,64	565,43

Чрез чл.31, ал.1, т.3-5 се определя, че системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

- най-късно до **31 декември, 2025 г.** подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до **55 на сто** от общото тегло на тези отпадъци (чл.31, ал.1, т.3);
- най-късно до **31 декември 2030 г.** подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до **60 на сто** от общото тегло на тези отпадъци (чл.31, ал.1, т.4);
- най-късно до **31 декември 2035 г.** подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до **65 на сто** от общото тегло на тези отпадъци (чл.31, ал.1, т.5).

С § 15, ал.2 от ПЗР на ЗУО са посочени сроковете за поетапно постигане на целта от 55 на сто рециклиране (по чл.31, ал.1, т.3) в периода 2021- 2025г.:

1. 31 декември 2021 г. - 51 на сто;
2. 31 декември 2022 г. - 52 на сто;

3. 31 декември 2023 г. - 53 на сто;
4. 31 декември 2024 г. - 54 на сто;
5. 31 декември 2025 г. - 55 на сто.

Чрез § 15, ал.3 от ПЗР на ЗУО се предвижда, че след нотифициране на Европейската Комисия и при изпълнението на определени условия (§ 15, ал.4), може да отложи постигането на целта по чл. 31, ал. 1, т. 3 до 2040 г., като минимално допустимото изпълнение се намалява до 50 на сто за 2025 г., 55 на сто за 2030 г. и 60 на сто за 2035 г.

Извършена е прогноза за количествата на *хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали*, които трябва да бъдат рециклирани на годишна база с оглед изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.3 и т.4 на Закона за управление на отпадъците. Изчисленията са направени при допускането, че:

- е налице самостоятелно изпълнение на целите от Община Болярово;
- не се прилага разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 от страна на Общото събрание на РСУО-Елхово в съответствие с чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

Таблица №5 Прогноза за количествата на *хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали (т./г.)*, които трябва да бъдат събрани и предадени за рециклиране за достигане на целите по чл.31, ал.1, т.3 и т.4

Отпадъци	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хартия и картон, Пластмаси, Стъкло, Метали (съгл. Прогноза за морфологичния състав на отпадъците)	121	136	151	147	144	140	136	133
Цел за рециклиране по чл.31, ал.1, т.3 на Закона за управление на отпадъците и сроковете за поетапно постигане по § 15, ал.2 от ПЗР на ЗУО	51%	52%	53%	54%	55%	60%	60%	60%
Количества отпадъци, които трябва да бъдат събрани и предадени за рециклиране	61	70	80	79	79	84	81	80

За анализирания период 2016-2020г. може да се направи извода, че количеството образувани отпадъци подлежат на обезвреждане чрез депониране на Регионалното депо за

неопасни отпадъци – Елхово. Съществени резултати могат да се очакват чрез прилагането на комбинация от мерки и методи – 1) предотвратяване на отпадъци; 2) компостиране и 3) стабилизиране на органичната фракция от битовите отпадъци, чрез което се осъществява предварително третиране и недопускане на нетретиран отпадък за депониране и намаляване на обема на отпадъците. Прогнозите за предотвратените отпадъци, чрез домашно компостиране са представени в Таблица №6.

Таблица №6 Прогноза за предотвратените отпадъци, чрез прилагане на домашно компостиране

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Предотвратени градински отпадъци – тона/г	16,8	28	42	56	70	84	98
Компостери - брой с натрупване	60	100	150	200	250	300	350

2.1.6. Анализ на дейността на Регионално Сдружение за управление на отпадъците-Елхово- Болярово.

През анализирания период 2016-2020 г., РСУО- Елхово е работило добре, като решенията на Общото събрание са изцяло в подкрепа на предвидена инфраструктура за третиране на отпадъците за Регион Елхово в **Националния план за управление на отпадъците (2014-2020г.)**.

Община Болярово е изпълвала отчисленията си по чл.64 от ЗУО за извършване на морфологичен анализ (Решение № СЗ–РО-40/10.10.2016г. на Директора на РИОСВ – Стара Загора), актуализация на Програмата за управление на отпадъците (Решение № СЗ-РО-84/03.10.2018г.) и актуализация на изготвен анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци (Решение № СЗ-РО-85/02.10.2018г.).

Препоръчва се за новия програмен период – 2021-2028г., дейността на РСУО-Елхово-Болярово да се насочи усилията си към:

- Създаване на работеща система за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци на територията на всяка община, членуваща в РСУО-Елхово- Болярово и доставка на планираните количества до инсталацията.

- Постигане на висока ефективност при работата на планирана бъдеща инсталация в *Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Елхово* и оптимални резултати по отношение произвеждане на високо качество компост както и свеждане до минимум на депонираните битови отпадъци, в съответствие с действащото европейско законодателство по пакета „Кръгова икономика“, транспонирано в с последните промени от м.март, 2021г. в Закона за управление на отпадъците.

2.1.7. Анализ и оценка на изпълнение контролните функции на общината по управление на отпадъците

Община Болярово упражнява адекватен контрол съобразно правомощията, възложени на кмета от националното законодателство. Разработила е редица местни нормативни документи, чрез които прецизно са определени оправомощените от кмета длъжностни лица, на които се възлага изпълнението на контролни функции. Съгласно *Устройствения Правилник на Общинска администрация - Болярово, утвърден със Заповед № РД-5 -134/01.04.2008г.* и изменен и допълнен със Заповед № РД-5-10/06.01.2020 г. на *Кмета на Община Болярово* задължения по контрол са вменени на Специализираната Администрация – отдел „Устройство на територията и управление на отпадъците“ - контрол по опазване на околната среда и предприемане на действия по опазването ѝ; осъществяване на контрол по наредбите на ОбС - Болярово, свързани с опазване на околната среда; административно-наказателна дейност, съобразно предоставените правомощия от законите и приетите от ОбС наредби.

Във връзка с издадените местни наредби също се упражнява контрол, който е описан по-долу.

- *Наредба №15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярово* - контролът по тази наредба, отнасящ се до управлението на отпадъците се извършва от Кмета на Общината, Кметове на Кметства и Кметски заместници и всички оправомощени от Кмета на общината лица (чл.30). В РАЗДЕЛ ВТОРИ *Права и задължения на кмета на общината: „Планира, организира и контролира цялата дейност по третирането на битовите и строителните отпадъци и поддържането*

на чистотата на територията на общината в съответствие със санитарно-хигиенните и екологични изисквания” (чл.3, ал.1).

1. Оказват контрол за прилагане изискванията на тази наредба на територията на съответните населени места;
 2. Предотвратяват изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/ или сформирани на нерегламентирани депа, които причиняват замърсяване на околната среда (чл. 3, ал., т.11);
 3. Осъществяват контрол за предотвратяване образуването на локални сметища на територията на населеното място;
 4. Извършват контрол по чистотата на населените места, включително тротоари, алеи, паркове, площади и др. обществени места.
- *Наредба №2 за опазване на чистотата и околната среда в Община Болярново* - контролът по изпълнението на Наредбата се извършва от длъжностни лица, определени от Кмета на Община Болярново.
 - *Наредба №7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги* - изпълнението и контролът по изпълнението на тази наредба се осъществяват от кмета на общината или от определени от него лица.
 - *Наредба №13 за изграждане, стопанисване и опазване на зелената система на територията на община Болярново* - контролът по изпълнението на тази наредба се осъществява от кмета на Община Болярново, заместник-кмета на Община Болярново, кметовете на кметства в общината и упълномощено от кмета лице.

В Административно-наказателните разпоредби на наредбите е регламентирано, че актовете за установяване на нарушенията по тази наредба се съставят от оправомощени от кмета на общината длъжностни лица от общинската администрация, а наказателните постановления - издават се от Кмета на общината или оправомощено от него лице. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изменението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Препоръките по този анализ са носочени към:

- Публикуване на информация на интернет страницата на общината за резултатите от осъществявания от общината контрол по управление на отпадъците;

- Идентифициране на най-важните фактори за подобряване на контрола по управление на отпадъците и определяне на конкретни мерки за изпълнението им през новия програмен период 2021-2028г., в т.ч.:
 - ▶ увеличаване броя на служителите за контрол;
 - ▶ осигуряване на автомобил за контролната дейност;
 - ▶ провеждане на обучения по прилагане на изискванията за контролна дейност по ЗУО, съставяне на констативни протоколи, АУАН и наказателни постановления и др.

2.1.8. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“

Община Болярово е предприела мерки за цялостно изпълнение на задълженията си по отношение на управление на отпадъците, като прилага както принципа „Замърсителя плаща“ така и „Разширена отговорност на производителя“. Допълнителни мерки ще бъдат предприети по отношение на схемата „Отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци“ – след приемане на Наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 на Закона за местните данъци и такси. Препоръките по отношение на бъдещите дейности за ефективното прилагане гореспоменатите принципи са:

- Подмяна на амортизирани и дооборудване с нови съдове за събиране на битови отпадъци, с цел намаляване на разходите за транспорт и повишаване качеството на услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци.
- Обсъждане на възможностите за сключване на договори с ООп за Негодни за употреба батерии и акумулатори, ИУЕЕО, Излезли от употреба Гуми, Излезли от употреба моторни превозни средства и Отработени масла, като се отчетат резултат от въведените системи за събиране на тези отпадъчни потоци и се преценят потенциалните ползи.
- Създаване на система за разделно събиране на строителни отпадъци от ремонти в домакинствата.
- Подготовка и прилагане в средносрочен план (2022-2023г.) на новите основи за определяне на такса „битови отпадъци“, регламентирани с Закона за местните данъци и такси и ефективно въвеждане на принципа „замърсителя плаща“.

2.1.9. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване

Община Болярово е собственик на депо с преустановена експлоатация, представляващо ПИ с идентификатор 05284.260.358 по КККР на гр. Болярово, местност „Пехливански ясак“. За преустановяване на експлоатацията на общинското депо е издадена Заповед № РД-08-121/23.07.2009г. на Директора на РИОСВ - Стара Загора. Депото се е експлоатирало от 1995 година. То не е имало оборудване, кантар, ограда и др., както и долен изолиращ екран и дренажна система за инфилтрат и биогаз. През годините натрупаните отпадъци са пробутвани с булдозер и частично уплътнявани.

Община Болярово изготвя работен проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци на територията на гр. Болярово, Община Болярово“, с който кандидатства и получава финансиране от ПУДООС по реда на ПМС №209 от 20 август 2009 г. за осигуряване на финансиране за изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци, на регионалните съоръжения за предварително третиране на битовите отпадъци и за закриването на общински депа за битови отпадъци.

Строителната площадка е открита на 07.05.2020г. Извършена е техническата рекултивация, за което е съставен Констативен акт обр. 15 от 18.08.2020г. за установяване годността за приемане на строежа. Има издаден протокол от 27.08.2020г. за приемане на изпълнената техническа рекултивация, при спазване изискванията на Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт. Предстои изпълнение на биологичната рекултивация на депото.

Съгласно Наредба № 6 от 27 август 2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, след закриване и рекултивация на депа за неопасни отпадъци, те подлежат на тридесет годишен следексплоатационен мониторинг, чрез който да бъде извършван контрол върху евентуалното емисионно и имисионно замърсяване на компонентите на околната среда на площадката на депото и прилежащите му засегнати зони.

В част „Мониторинг“ на техническия проект за закриване и рекултивация на общинското депо е заложено на пробовземане и измерване да подлежат подземните води от специално изградените за целта пиезометрични кладенци /4 бр./. Депото подлежи и на

периодични емисионни измервания на въздуха по контролирани вещества - замърсители, съгласно изискванията на Наредба №6 от 26 март 1999г. за реда и начина на измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. Мониторингът следва да бъде извършван 2 пъти през годината за газовите емисии и веднъж годишно за подземните води.

Община Болярово е предприела всички мерки, изискващи се по нормативна уредба за закриването и рекултивацията на общинските депа, които не отговарят на нормативните изисквания на нейна територия. Ежегодно се извършва мониторинг съгласно изискванията на *Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ. бр.80 от 13.09.2013г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 07.02.2017г.)*. На територията на общината няма образувани нерегламентирани сметища. В случай, че възникне такова сметище, общината предприема своевременни действия за неговото почистване и възстановяване на терена.

2.1.10. Анализ и оценка на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

➔ Система за събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци

Системата за събиране на смесените битови отпадъци Община Болярово е организирана чрез използването на различни видове контейнери (таблица №7). На практика услугата се предоставя на 100 % от населението на общината. Съдовете за битови отпадъци са собственост на Община Болярово. Транспортирането на отпадъците се извършва с 2 (два) специализирани автомобила, собственост на общината, към дейност „Чистота” (регистрационен документ №13-РД-549-00 от 02.04.2021г., издаден от РИОСВ- гр. Стара Загора).

Таблица №7 Контейнери за събиране на смесени битови отпадъци по населени места на Община Болярово

№	Населено място	Видове контейнери	
		Контейнери тип „Бобър“ (обем 1100 л.)	Контейнери тип ”Мева” (обем 110л.)
1.	Гр. Болярово	36 бр.	341 бр.

№	Населено място	Видове контейнери	
		Контейнери тип „Бобър“ (обем 1100 л.)	Контейнери тип ”Мева” (обем 110л.)
2.	с. Воден	11 бр.	125 бр.
3.	с. Вълчи извор	3 бр.	6 бр.
4.	с. Голямо Крушево	9 бр.	108 бр.
5.	с. Горска поляна	5 бр.	64 бр.
6.	с. Деница	6 бр.	19 бр.
7.	с. Дъбово	2 бр.	12 бр.
8.	с. Златиница	2 бр.	5 бр.
9.	с. Иглика	2 бр.	2 бр.
10.	с. Камен връх	2 бр.	10 бр.
11.	с. Крайново	4 бр.	10 бр.
12.	с. Малко Шарково	8 бр.	45 бр.
13.	с. Мамарчево	14 бр.	130 бр.
14.	с. Оман	5 бр.	8 бр.
15.	с. Попово	13 бр.	93 бр.
16.	с. Ружица	11 бр.	16 бр.
17.	с. Ситово	7 бр.	9 бр.
18.	с. Стефан Караджово	19 бр.	190 бр.
19.	с. Странджа	3 бр.	2 бр.
20.	с. Шарково	2 бр.	38 бр.
	ОБЩО	164 бр.	1 233 бр.

➔ ***Инфраструктура за предварително третиране на битови отпадъци и компостиране на разделно събрани „зелени“ отпадъци***

До момента общината няма изградена инсталация и съоръжение за предварително третиране на битови отпадъци и за рециклиране чрез компостиране на зелени и биоразградими отпадъци. При изпълнение на такъв проект ще се изгради необходимата инфраструктура за екологосъобразното управление на отпадъците на територията на РДНО Елхово- Болярово и ще се предотврати депонирането на голяма част от битовите биоразградими отпадъци, което ще доведе до намаляване на количествата депонирани отпадъци на Регионалното депо.

➔ ***Инфраструктура за обезвреждане чрез депониране на битови отпадъци***

При така съществуващата система от дейности по управлението на отпадъците на община Болярово, голямата част от битовите отпадъци подлежат на обезвреждане чрез депониране. Депонирането на събраните отпадъци на територията на общината се

осъществява на Регионално депо за неопасни отпадъци, с. Добрич - община Елхово. Депото приема отпадъците на общините Елхово и Болярово и притежава Комплексно разрешително (КР) №134/2006г. Регионалното депо за неопасни отпадъци е въведено в експлоатация от 15.11.2010г. Депото е предвидено с общ капацитет - 56 705 т., като Клетка №1 е изградена с капацитет 26 090 т., а Клетка № 2 е неизградена – капацитет 30 615 т.

➡ ***Инфраструктура за събиране и предаване за последващо третиране на масово разпространени отпадъци***

Отпадъци от опаковки

Общината има сключен договор с организация по оползотворяване – „Екобулпак България“ АД, която е закупила, разположила и обслужва общо 24 броя контейнера тип „ИГЛУ“ като 12 бр. Жълто „Иглу“ са с обем 1800 л. и 12 бр. Зелено „Иглу“ с обем от 1 400л., разположени на територията на гр.Болярово и селата Златиница и Мамарчево, както следва:

- 12 броя жълти контейнери за събиране хартиени, пластмасови и метални опаковки - от които в гр.Болярово 9 – броя, с. Златиница – 1 брой и 2 броя – с. Мамарчево;
- 12 броя зелени контейнери за събиране на стъклени опаковки - от които в гр.Болярово – 9 броя, с. Златиница – 1 брой и 2 броя – с. Мамарчево.

Негодни за употреба батерии и акумулатори

През периода 2016-2020г. Община Болярово няма сключен договор с организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)

През периода 2016 – 2020г. Община Болярово няма сключен договор с организация по оползотворяване за ИУЕЕО, образувани на територията на общината.

➡ ***Опасни битови отпадъци и едрогабаритни отпадъци***

Във връзка с изискването на чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, Община Болярово няма нормативен ангажимент за създаване на условия за организиране на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни, опасни отпадъци и др., които се осигуряват в населени места с над 10 000 жители. В тази връзка Общината не е предприела мерки за осъществяване на дейността по

чл.19, ал.3, т. 11 от ЗУО.

Изводите и препоръките от този анализ са както следва:

- На територията на РСУО Елхово-Болярво няма изградена и въведена в експлоатация инсталация за предварително третиране на отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени неопасни отпадъци се обезвреждат чрез депониране на Регионалното депо за неопасни отпадъци в с. Добрич.
- Община Болярво да изпрати покани до всички организации по оползотворяване с цел сключване на Договори с тях за организиране събирането на МРО, в т.ч. съвместно да организира кампании за предоставяне на повече информация за разделното събиране и популяризиране на ползите за населението и околната среда от него.
- Независимо от създадения ред относно ИУМПС в *Наредбата № 15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярво*, препоръчително е Община Болярво да сключи Договор с Организация по оползотворяване на ИУМПС, с който ще се осигурят реални условия за предаване за рециклиране на ИУМПС.

2.1.11. Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Община Болярво прилага традиционните икономически инструменти, които са регламентирани със законодателството, а именно:

- обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депата и отчисления за депониране на отпадъци (т.нар. отчисления по чл. 60 и чл.64 от ЗУО);
- такса битови отпадъци (в т.ч. постъпления от таксата и разходи на общината за управление на отпадъците).

Обобщената информация за размера на такса „битови отпадъци“, вкл. приходи и разходи по отношение на такса „битови отпадъци“ за периода 2016-2020г. в Община Болярво е представена в Таблица №8.

Таблица №8 *Информация за приходи и разходи по отношение на такса „битови отпадъци“ за периода 2016-2020г. в Община Болярво.*

Приходи по пера	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Приходи от такса „битови отпадъци“ (общо) (хил.лв.)	203	153	146	170	185
- от физически лица	48	42	43	48	48
- от юридически лица	155	111	102	121	136
Жители на Община Болярово (по данни на НСИ)	3 988	3 891	3 814	3 734	3 683
Количества образувани отпадъци (т./г.)	334.42	323.19	328.78	348.10	329.52
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци за Община Болярово (лв./г.)	607	473	444	488	560
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци за средни общини в България (10-50 хил.жители)⁴ (лв./г.)	90,4	89,23	100,95	N/A	N/A
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци СРЕДНО за България¹ (лв./г.)	173,54	166,9	186,57	N/A	N/A
Приходи от такса „битови отпадъци“/ 1 жител за Община Болярово (лв./г.)	51	39	38	46	50
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител за средни общини в България (10-50 хил.жители)¹ (лв./г.)	58,64	62,06	66,24	N/A⁵	N/A
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител СРЕДНО за България¹ (лв./г.)	77,59	79,4	84,1	N/A	N/A
Общо разходи за управление на отпадъците (хил.лв.), в т.ч. за:	138	150	181	164	178
Събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране	114	122	121	121	115
Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците	14	19	51	27	53

⁴ По данни на Министерство на финансите, НСИ и изчисления, представени в Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им, Национален план за управление на отпадъците 2021-2028г.

⁵ N/A – няма информация

Приходи по пера	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	10	9	10	15	10
Разходи за управление на отпадъците на 1 жител (лв./г.)	35	38	47	44	48
Разходи за управление на отпадъците на 1 тон генерирани отпадъци (лв./т.)	412,65	464,12	550,52	471,12	540,17

Анализът на данните показва, че приходите от такса „битови отпадъци“ на 1 тон отпадъци за периода 2016-2020г. за Община Болярово са по-високи, (с изключение на 2018г.) в сравнение с други общини от същата група - средни общини в България (10-50 хил. жители). Приходите от такса „битови отпадъци“ на 1 жител за Община Болярово обаче, са по-ниски в сравнение с общините от посочената група. За периода 2016 – 2020г. разходи за управление на отпадъците на 1 жител на Община Болярово варират в диапазона 35-48 лв., като приходите покриват разходите.

Структура на постъпленията от такса битови отпадъци, платена от населението и бизнеса е представена в Таблица №9. За дълъг период от време в страната се наблюдава т.нар. кръстосано финансиране по отношение на разходите за управление на битовите отпадъци в общините, т.е. по-голямата част от разходите се поемаха от страна на бизнеса. Данните в Таблица №9 показват, че тази тенденция е валидна както за страната (изчисленията са направени във връзка с изготвянето на НПУО 2021-2028г. въз основа на анкетно проучване, попълнено от 101 общини), така и за Община Болярово. Съпоставянето на средствата, които населението и бизнеса заплащат под формата на такса „битови отпадъци“ и количествата отпадъци, които тези две групи генерират, е най-коректният начин за оценка доколко се спазва принципа „Замърсителят плаща“. За целта освен заплащаните средства от бизнеса е необходимо да се определят количествата отпадъци, които тези две групи генерират.

Таблица №9, Структура на постъпленията от такса битови отпадъци, платена от населението и бизнеса

	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от домакинствата					
Община Болярово	35,17%	34,36%	34,44%	32,59%	21,68%

Средни общини (10-50 хил. жители) ¹	39.3%	39.2%	39.5%	N/A	N/A
СРЕДНО – България¹	32.2%	33.3%	30.8%	N/A	N/A
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от бизнеса					
Община Болярско	64,83%	65,64%	65,56%	67,41%	78,32%
Средни общини (10-50 хил. жители) ¹	60.7%	60.8%	60.5%	N/A	N/A
СРЕДНО – България¹	67.8%	66.7%	69.2%	N/A	N/A

От анализиранията информация се констатира, че:

- Приходите от такса „битови отпадъци“ като цяло покриват разходите, заложенi по план-сметката и рядко се налага използването на средства от субсидията за местни дейности на ДБ.
- Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет. Размерът на отчисленията по чл.64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година и през 2022 г. и за всяка следваща година ще се заплаща по 95 лв./тон депониран отпадък както за депата за неопасни отпадъци, така и за депата за инертни отпадъци. При въвеждане в бъдеще на *Инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци*, ще има значително намаляване на количествата депонирани отпадъци и респ. ще се намалят на годишна база и дължимите обезпечения по чл.60 и отчисления по чл.64 на ЗУО.
- Общината редовно заплаща дължимите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл.64 от ЗУО в съответствие с реда, определен по *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр.26 от 22 Март 2020г.)*.
- Ефективно ще бъде прилагането на принципа „замърсителят плаща“, който е финансов стимул, както за жителите на Община Болярско, така и за бизнеса да намалят количеството на образуванияте отпадъци и да прилагат по-активно практиките по разделно събиране и компостиране – при наличие на по-голям брой

индивидуални компостери. Оптимизиране на разходите за физическите лица може да се очаква след ефективното влизане в сила на новите разпоредби на Закона за местните данъци и такси - в Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. Предвид тази разпоредба, може да се очаква че най-ранния срок за прилагане на новите основи за заплащане на различните видове услуги за управление на битовите отпадъци по ЗМДТ е 2023г.

- Очаква се леко увеличение на разходите за такса „битови отпадъци“ през 2022г. поради увеличаване на нормативно регламентираната такса за тон депониран отпадък на 95 лв./ т. за 2022г. по *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.* За периода 2023- 2028 г. се очаква План - сметката да е унифицирана за всички общини страната и да се изготвя по образец и ред, определени с наредба на Министерския съвет (чл.66, ал.3, т.1 ЗМДТ). Направена е прогноза на бъдещи разходи за периода 2023- 2028 г., като са заложили пазарни цени на новите услуги по третиране на отпадъците и при хипотезата, че ще се запазят същите разходи за останалите услуги съгласно сключените към момента договори. Прогнозните резултати показват, че разходите за периода 2023- 2028 г. вероятно ще се задържат на нивата от 2022г., но се предвижда преразпределение на наличните средства между по-голям брой дейности, свързани с управлението на отпадъците. Необходимо е да се планират разходи за:

- ▶ Регулярна подмяна на съдове за битови отпадъци поради тяхната амортизация;
- ▶ Инфраструктура за компостиране на зелени отпадъци
- ▶ Обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл.64 от ЗУО, като се очаква поради намалените количества на отпадъците за депониране – да се заплащат значително по-малко средства (намаление с приблизително 50%), отчитайки предвидената такса от 95 лв./ т. депониран отпадък за 2022г. и всяка следваща година по *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.*

- Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

2.1.12. Анализ на финансовите потоци по управление на отпадъците

В съответствие с отговорностите, вменени им по силата на ЗУО, общините предоставят и финансират следните услуги, свързани с управлението на отпадъците:

1. събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
2. третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
3. поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Разходите за предоставянето на тези услуги се финансират чрез постъпления от такса битови отпадъци, която населението и бизнеса заплащат на годишна база. Тези разходи се отчитат в общинските бюджети по дейност 623 "Чистота" по Единната бюджетна класификация (ЕБК). В Програмата са анализирани само разходите, свързани с такса „битови отпадъци“.

Таблица № 10 Информация за разходите на жител и на тон образуван отпадък в Община Болярово през 2020г.

	Община Болярово
Разходи (хил. лв.)	
Общо стойност на план-сметката по чл. 66 от ЗМДТ за 2020 г. и изпълнение към 31.12.2020 г. (хил.лв.), в т.ч.:	178
– за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (лв.)	115
– Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци (лв.)	53
– поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината (лв.)	10
Брой на населението – по данни на НСИ	3 683
Количество на отпадъците (тона)	329,52
Разходи на 1 жител (лв.)	
Общо стойност на одобрената план-сметката по чл. 66 от ЗМДТ за 2020 г. и изпълнение към 31.12.2020 г. (лв.), в т.ч.:	48,33

– за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (лв.)	31,22
– Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци (лв.)	14,39
– поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината (лв.)	2,71
Разходи на 1 тон отпадък (лв.)	540,17
– за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (лв.)	348,99
– Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци (лв.)	160,84
– поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината (лв.)	30,34

Източник: Община Болярско

Изводите от този анализ показват, че:

- Община Болярско е използвала ефективно предоставените възможности от различните финансови инструменти с цел реализиране на политиката по управление на отпадъците;
- Събраните средства от такса „битови отпадъци“ в голяма степен покриват разходите за предоставяните услуги съгл. чл.62 на ЗМДТ.

Активното взаимодействие на регионален принцип между общините, участващи в РСУО-Елхово и използването на различните финансови инструменти ще спомогнат в краткосрочен план за реализиране на ефективна политика по управление на отпадъците, съответстваща на йерархията на управление на отпадъците установена в чл.6 на Закона за управление на отпадъците.

2.1.13. Преглед на съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъци

Препоръките по отношение на предотвратяването на отпадъците са за:

- Допълване на *Наредбата № 15 за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община Болярско*, с текстове отнасящи до предотвратяване на

отпадъците, напр. при провеждане на организирани мероприятия на територията на общината да се ограничи употребата на някои пластмасови изделия за еднократна употреба (чашки, съдове за храна, прибори за еднократна употреба и др.) и същевременно се поставят контейнери за събиране на компостируеми и рециклируеми отпадъци.

- Актуализиране на програмата на Организацията по опаковки и отпадъци от опаковки, с която Община Болярово има сключен договор - включване на информация за предотвратяване образуването на отпадъци в задължителните информационни кампании, които се провеждат и в информационните материали, разработени за определени целеви групи – напр. деца и ученици.

Въвеждане на системата за домашно компостиране и прилагането ѝ в населените места на общината, където преобладават къщи със собствени дворни площи – прилагане на мерки, свързани с безплатно предоставяне на компостери, активатори и информационни материали на домакинствата, вкл. предвиждане на икономически стимули за участие в системата за домашно компостиране ще доведе до предотвратяване на голяма част от битовите отпадъци. Въвеждането на домашно компостиране води до:

- намаляване на емисиите и разходите, свързани с транспортирането на биоотпадъците и готовия компост;
- намаляване на количеството на биоразградими битовите отпадъци, достигащо до депата, а от там и разходите за депониране, както и намаляване на образуването и освобождаването в атмосферата на парникови газове;
- спестяват се средства, като се намалява необходимостта от закупуване на органични и минерални торове;
- създават се условия за отглеждане на екологично чиста продукция.
- Планиране и прилагане на мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци.
- Въвеждане на добри практики от други общини и държави във връзка с предотвратяването и разделното събиране на отпадъци и стимулиране на населението да разделя отпадъците при тяхното изхвърляне.
- Осигуряване на информация за обществеността относно дейности по управление на отпадъците на територията на общината, свързани с предотвратяване образуването на отпадъците, подготовка за повторна употреба и постигане на целите по чл. 31, ал.

1 от ЗУО съгласно мерките, заложи в настоящата програма за управление на отпадъците, в т.ч. за организиране и провеждане на разяснителни и образователни кампании за ползите от прилагане на предотвратяването и разделно събиране на отпадъци за опазването и съхраняването на природата.

- Прилагане на принципа „Плащаш колкото изхвърляш“, като се използват новите основи за услугите по управление на отпадъците, формиращи такса „битови отпадъци“ и заложи с промените в ЗМДТ от 2017г.

3. SWOT АНАЛИЗ

За определяне целите на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Болярново е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия за управление на отпадъците. **SWOT анализът** изхожда от идеята за разделянето на Общината от средата, в която тя функционира. Общината се разглежда от към нейните „силни страни“ и „слаби страни“ по отношение политиката за управление на отпадъците. Средата, в която функционира Общината, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостиг на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние

Таблица №2 SWOT анализ на управлението на отпадъците в община Болярново

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none">▪ Наличие на екологично чисти територии;▪ Закрито и рекултивирано общинско депо за твърди битови и неопасни отпадъци;▪ Всички населени места в общината са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване;▪ Наличие на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки и прилагане на принципа „разширена отговорност на производителя“;▪ Разработени са общински наредби, с които се регламентират задълженията на управление на отпадъците на всички лица и се създават условия за решаване на съществуващи проблеми;	<ul style="list-style-type: none">▪ Не се извършва предварително третиране на битовите отпадъци;▪ Липса на система за оползотворяване на биоотпадъците;▪ Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки не функционира с пълен капацитет, в резултат на което се събират малки количества материали за рециклиране.▪ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването.

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none">▪ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците;▪ Въвеждане на системи за управление на масово разпространени отпадъци (МРО) с цел осигуряване на висококачествено рециклиране;▪ Провеждане на разяснителна кампания, предимно в училищата и детските градини, за повишаване на осведомеността по отношение на отпадъците и постигане на по-активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците;▪ Достигане на целите, заложи в ЗУО, по отношение на управлението на отпадъците.▪ Въвеждане на нови, ефективни и екологосъобразни технологии, позволяващи достигане на високи нива на рециклиране и оползотворяване на отпадъците	<ul style="list-style-type: none">▪ Проблеми с неефективното управление на финансовите инструменти на ЕС на национално ниво;▪ Невъзможност от реализация на големите инфраструктурни проекти;▪ Необходимост от увеличаване на такса „битови отпадъци“ при нереализиране на регионална система за управление на отпадъците;▪ Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното законодателство за постигане на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците в региона.▪ Недостатъчни финансови средства за поддържане на инфраструктурата и изграждане на нова;▪ Ограничаване на възможностите за ефективно управление на отпадъците, поради намаляване на административния капацитет в общината.

4. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г. И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците за периода до 2028 г. на община Болярво са:

- целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респективно предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г.,
- направените изводи и препоръки от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на община Болярво;
- SWOT анализът на управление на отпадъците.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: ***Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.***

Постигането на главната стратегическа цел е залегнало, като приоритет в настоящата програма.

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са представени на следващата таблица.

Таблица №3 Цели на ПУО на община Болярво за периода 2021-2028 г.

Цел	Програма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с подпрограма за хранителните отпадъци.
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Болярово са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2021- 2028 г.

Посочените програми съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни – „мерки“ мерки. Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура. „Мерките“ мерки включват дейности като: нормативни промени; обучение на служители; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

В рамките на периода на действие на Програмата трябва да се осигурят допълнителни съдове за разширяване на системата за събиране на битовите отпадъци, съдове за разделно събиране на "зелени" биоотпадъци, хранителни отпадъци и разширяване на системите за разделно събиране на масоворазпространените отпадъци.

Неинвестиционните мерки включват разнообразни дейности, основно свързани с укрепване на административния капацитет, внедряване на интегрирана информационна система за управление на отпадъците, подготовка на проекти, провеждане на информационни кампании и др.

Индикативният бюджет на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Болярово е 491 500 лева. Мерките в програмите са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. За част от мерките не е предвиден бюджет, тъй като те ще включват дейности на общинска администрация в рамките на обичайния бюджет на общината за съответната бюджетна година – основно това са мерки с организационен, процедурен и нормативен характер.

Индикативният бюджет на отделните подпрограми за управление на отпадъците е посочен в следващата таблица.

Таблица №4 *Индикативен бюджет на ПУО до 2028 г. на община Болярово, лв.*

Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	85 500
Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	101 000
Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	102 000
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	150 000

Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	4 000
Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци	49 000
Общо:	491 500

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

4.1. Програма на предотвратяване образуването на отпадъци

Предотвратяването на образуването на отпадъци има ключова роля за постигане на генерална цел и е основен приоритет. За постигането на този приоритет Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда. Поради това е важно държавите-членки на ЕС да предприемат подходящи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, да наблюдават и оценяват напредъка в прилагането на такива мерки. Като част от тези мерки държавите-членки следва да подпомагат иновативни модели на производство, търговия и потребление, които намаляват наличието на опасни вещества в материалите и продуктите, които насърчават увеличаването на продължителността на живота на продуктите и повторната им употреба, включително чрез създаване и подкрепа на мрежи за повторна употреба и за ремонт и схемите за обратно изкупуване и връщане за повторно пълнене, както и като стимулират повторното производство, обновяването и, по целесъобразност, повторната употреба на продуктите и платформите за споделяне;
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО). Държавите-членки следва да предприемат мерки, за да осведомят потребителите за този принос и да ги насърчават да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност. Като част от мерките за намаляване на образуването на отпадъци,

държавите членки следва да включат постоянни комуникационни и образователни инициативи за повишаване на осведомеността по въпросите на предотвратяването на образуването на отпадъци и нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, поставянето на количествени цели и, по целесъобразност, предоставянето на подходящи икономически стимули за производителите;

- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно *„Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“* и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи, чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Член 3, точка 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е *„повторна употреба“* на продуктите, за което в Рамковата директива за отпадъците е дадено следното определение: *„Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”.* Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по

третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай - да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието „подготовка за повторна употреба“, за което определението е следното „*проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка*“.

Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претapiцира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистват и претapiцират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба.

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019г . относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и замърсяването на морската околна среда.

Директивата поставя редица задължения за страните-членки, в т.ч:

- до 2026 г. да постигнат измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др.;
- считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите,

изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др.

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. Общините могат да се възползват активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО. Освен екологични, ще имат и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

Екологичните ползи от предотвратяването на отпадъците включват спестяване на ценни природни ресурси и свързаното с това въздействие върху околната среда от извличането и преработката на тези ресурси, намаляване на количеството консумирана енергия и емисиите парникови газове, образувани вследствие събирането, транспортирането и третирането на отпадъците.

Икономическите ползи от намаляването на отпадъците са значими. За общините то води до намаляване на разходите в общинския бюджет. Предвид все по-високите изисквания на европейското и националното законодателство в сектор отпадъци и задълженията на общините да постигнат определени количествени цели, разходите за управление на отпадъците отнемат значителен ресурс от бюджета на общината.

Заплащането на такса битови отпадъци по схемата „Плащаш колкото изхвърляш“ е икономически инструмент, който стимулира населението и бизнеса да намаляват образуванията от тях отпадъци, като изследванията показват, че най-ефективни са резултатите по отношение на биоотпадъците, вкл. хранителните и отпадъците от опаковки. В комбинация с други мерки и информационни кампании относно техники за предотвратяване на отпадъците, въвеждането на заплащане на такса битови отпадъци според количеството допринася за намаляване на образуванията отпадъци.

4.1.1.Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021 - 2028г.

ЗУО изисква кметовете на общини да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план за управление на отпадъците. Съгласно изискването за съответствие на структура и съдържание, общинските програми за управление на отпадъците също трябва да съдържат програма за предотвратяване образуването на отпадъци.

Именно в изпълнение на това изискване на ЗУО община Болярово разработи настоящата Програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО), като неразделна част от Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. Целите на подпрограмата съответстват на **генералната стратегическа цел** за страната, насочена към изграждане на общество и бизнес, които не генерират отпадъци и на националните цели за предотвратяване на отпадъците, заложи в НПУО 2021-2028г.

Стратегическата цел е прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативната цел е намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците и е количествено ориентирана, като е формулирана по следния начин:

„Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите”. Като ежегоден индикатор е посочена стойността на показателя за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор – нормата на натрупване на битови отпадъци през 2028г. е не повече от 282 кг/ж“.

4.1.2.Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции.

Предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци

В общините в България, най-често прилаганата мярка за предотвратяване образуването на отпадъците е домашното компостиране. В изпълнение на тази мярка се предвижда община Болярово да предостави съдове за домашно компостиране на част от домакинствата в общината. Предоставянето на съдове за компостиране ще се извърши след провеждане на проучване за нагласите на населението и изявено желание от страна на домакинствата.

Провеждане на зелени обществени поръчки

Зелените обществени поръчки са регулаторен инструмент за предотвратяване на отпадъците. Те се дефинират като *“процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни”* Европейската Комисия препоръчва определяне на общи критерии за „зелените“ обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Европейската комисия разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществени поръчки при възлагането им офертите може да са или на база най-ниска цена, или на база *„икономически най-изгодна“* оферта, като при втория начин се вземат предвид и други критерии за възлагане, в допълнение на цената. Тъй като критерият *„икономически най-изгодна оферта“* винаги се състои от два или повече подкритерия, те могат да включват екологични критерии.

Настоящата програма предвижда провеждане на обучение на служители от звената за обществени поръчки на общинска администрация относно "зелени обществени поръчки", включително разработване на детайлни методически указания и примерни тръжни документи. Целта на тази мярка е към 2028 г. поне 10% от проведените от община Болярово обществени поръчки да са "зелени“.

Данъчни облекчения за дейности, които пряко водят до повторна употреба

В съответствие с Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци общината може да предложи и определяне на минимална ставка на патентния данък за фирми, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти. Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност, като предоставят по-качествени услуги на гражданите, като се въведат промени в *Наредба № 7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги*, отнасящи се до намаляване на данъчната ставка на патентния данък за лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба и до предотвратяване на отпадъците (например ателиета за поправки и др.).

Провеждане на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи потребители

Предотвратяването на образуване на отпадъци и свързаното с това намаляване на количеството генерирани отпадъци може да е успешно само при участие на широката общественост. За целта е необходимо повишаване на обществената информираност и съзнание за екологосъобразно отношение към ресурсите и необходимостта от предотвратяване на отпадъците. Най-често пречка за по-активно участие на населението в дейности, свързани с генериране и разделно събиране на отпадъците, се явяват липсата на ясна представа у жителите колко струва на общината управление на отпадъците и за какво и защо се изразходват средствата и на познания относно ползите от предотвратяването на отпадъци и техниките за прилагането му.

Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на отпадъците и намаляване на тяхното количество. Приоритет на кампаниите е предотвратяване на биоотпадъците и отпадъци от опаковки, включително:

- намаляване образуване на хранителни отпадъци;
- намаляване на използването на пластмасови и метални опаковки;
- намаляване употребата на хартия и картон;

- насърчаване използването на съдове и прибори за многократна употреба от хотели, ресторанти, заведения за обществено хранене и кетъринг компании;
- насърчаване на повторната употреба/поправка.

Провежданите кампании са насочени както към обществеността като цяло, така и към специфични целеви групи. Приоритет е включване на темата в класните и извънкласните дейности на училищата на територията на общината.

Ежегодно през *м. ноември*, *Европейската седмица на предотвратяване на отпадъци* общината ще провежда специални инициативи и масови прояви в училищата и сред други целеви групи, за повишаване на обществената информираност и съзнание за екологосъобразно отношение към ресурсите и необходимостта от предотвратяване на отпадъците.

4.2. Под-програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква да въведат да се въведат в програмите за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („*годно до*“ и „*най-добър до*“).

Съгласно чл. 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в чл. 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва:

- а) фуражи*
- б) живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека*
- в) растения преди прибиране на реколтата*
- г) медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета*
- д) козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23)*
- е) тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24)*
- ж) наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.*
- з) остатъчни вещества и замърсители.“*

По отношение количествата на хранителните отпадъци все още няма отделна статистика. За тях може да се направи извод от морфологичния състав на отпадъците в общината. Съгласно данните за процентното съдържание на отделните фракции, те представляват 7,20 % от общото количество на образуваните смесени битови отпадъци или средно около 25,41 t/г. Настоящата Програма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021 - 2028 г. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

4.2.1. Мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци

Основните предизвикателства, с които община Болярско трябва да се справи, за да осигури цялостна политика по предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, могат да се идентифицират по следния начин:

- събиране на информация за количествата образувани хранителни отпадъци от бита;
- идентифициране на заинтересованите страни на всички етапи от хранителната верига;
- повишаване информираността на населението;
- осигуряване на необходимото финансиране за осъществяване на посочените мерки в плана за действие към програмата.

План за действие - Програма за предотвратяване образуването на отпадъци

Стратегическа цел	Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Мониторинг на изпълнение на включените в програмата мерки за предотвратяване образуването на отпадъци		общински бюджет	ежегодно	Предприети мерки за предотвратяване образуването на отпадъците	Ежегодно - % изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки за ПОО, включени в Програмата, са изпълнени до края на 2028 г.	Кмет Зам.-кмет
Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	45 500	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО	2022-2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата	Предотвратени отпадъци	Зам.-кмет
Предоставяне на стимули на домакинствата, които участват в системата за домашно компостиране	10 000	общински бюджет	2022-2028	Предотвратени отпадъци	Брой въведени стимули	Предотвратени отпадъци	Кмет
Актуализиране на програмите на Организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, с които Община Болярново има сключен договор и включване на информация за предотвратяване образуването на отпадъци в задължителните информационни кампании, които се провеждат и в информационните материали, разработени за определени		Бюджет на организации по оползотворяване	2021-2022	Актуализирани програми на организациите по оползотворяване	Брой въведени мерки в програмата на всяка организации по оползотворяване	Всички мерки за ПОО, включени в програмата на съответната организация са изпълнени в срока на действието ѝ	Кмет Организации по оползотворяване

Стратегическа цел	Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
цели групи (напр. деца и ученици).							
Въвеждане на нормативни мерки за намаляване употребата за продукти за еднократна употреба, включително торбички за пазаруване. Стимулиране на населението за използване на торби за пазаруване за многократна употреба		общински бюджет	2022-2024	Предотвратени отпадъци	Брой въведени мерки	Намаляване използването на продукти за еднократна употреба	Кмет

<i>Стратегическа цел</i>	<i>Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда</i>						
<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорност за изпълнение</i>
	<i>(лв.)</i>				<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	
Допълване на <i>Наредба №15</i> за условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и МРО на територията на община <i>Болярско</i> , с текстове отнасящи до предотвратяване на отпадъците, напр. при провеждане на организирани мероприятия на територията на общината да се ограничи употребата на някои пластмасови изделия за еднократна употреба (чашки, съдове за храна, прибори за еднократна употреба и др.) и същевременно се поставят контейнери за събиране на компостируеми и рециклируеми отпадъци		общински бюджет	2023	Предотвратени отпадъци	Брой въведени мерки	Намаляване използването на продукти за еднократна употреба	Кмет Общински съвет

Стратегическа цел	Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Въвеждане на добри практики от други общини и държави във връзка с предотвратяването и разделното събиране на отпадъци и стимулиране на населението да разделя отпадъците при тяхното изхвърляне	20 000	общински бюджет, Програма за околна среда 2021-2017	2022-2026	Предотвратени отпадъци	Брой въведени мерки	Предотвратени отпадъци	Кмет Общински съвет
Обучение относно "зелени обществени поръчки" на служители от звената от общинската администрация с отговорности, свързани с възлагане на обществени поръчки – разработване на изисквания към изпълнителите и технически спецификации.	2 000	общински бюджет	2021-2028	Обявени „зелени“ обществени поръчки	Ежегодно - брой проведени „зелени“ обществени поръчки	Към края на 2028 г. 10% от обществените поръчки в общината са „зелени“	Кмет
Повишаване на квалификацията и обучение на служителите от общинската администрация, изпълняваща функции по опазване на околната среда и управление на отпадъците чрез участие в обучения, работни срещи, конференции и т.н. осигуряващи получаването на актуална информация за новоприетото законодателство	2 000	общински бюджет	Ежегодно до 2028	Повишена квалификация на служителите по предотвратяване образуването на отпадъци и по прилагане на новите разпоредби на ЗМДТ, по отношение на такса „битови отпадъци“	- брой обучени служители; - брой обучения в които са участвали служителите;	Към края на 2028 г. е повишен административния капацитет на служителите и са въведени ефективни мерки по предотвратяване образуването на отпадъци и са намалени количествата на	Кмет

Стратегическа цел	Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
и развитието на сектор „Управление на отпадъците“, като и по приоритетни теми - предотвратяване образуването на отпадъци; намаляване на образуваните битови отпадъци и въвеждане на принципа „плащаш колкото изхвърляш“ за домакинствата, юридическите лица и др.						образуваните отпадъци в общината	
Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за тези данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до ПО.		общински бюджет	2023		Етапи на подготовка и одобрение на промени в Наредбата за за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги	В Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги е одобрена промяна, предвиждаща минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО	Общински съвет
Провеждане на периодични информационни кампании за предотвратяване образуването на отпадъци и организиране и провеждане на разяснителни и образователни кампании за	1 000	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО, бюджет от партньори	2021-2028		брой проведени мероприятия брой участници	проведени най-малко 8 информационни кампании	Зам.-кмет

Стратегическа цел	Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
ползите от прилагане на предотвратяването и разделно събиране на отпадъци за опазването и съхраняването на природата							
Предоставяне на Интернет сайта на Община Болярско на информация на обществеността относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъците във връзка с чл.19, ал.3, т.13 на ЗУО		общински бюджет	2022-2028	Разработена секция „Предотвратяване образуването на отпадъци“	брой въведени мерки	Налична информация на сайта на общината за предотвратяване образуването на отпадъци , която се актуализира периодично – не по малко то 5 пъти годишно	Кмет Общински съвет

План за действие - Под-програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Цел 1:	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване						
	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
Текущи					Целеви		
Мониторинг на изпълнение на включените в програмата мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци		общински бюджет	ежегодно		Ежегодно - % изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки за ПОХО , включени в Програмата, са изпълнени до края на 2028 г.	Зам.-кмет
Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти	1 000	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО спонсорство от партньори	2021-2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	брой проведени мероприятия брой участници	проведени най-малко 4 информационни кампании	Зам.-кмет
Подготовка и реализиране на проект за предотвратяване на хранителните отпадъци	100 000	Национална Програма за околна среда 2021-2027	2026	Изпълнен проект за предотвратяване на хранителни отпадъци и реализирани разпространени добри практики	Брой изпълнени мерки	Предотвратени отпадъци	Кмет Зам.-кмет

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

4.3. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Рециклирането на битовите отпадъци е ключова мярка в изпълнение на европейските и национални политики за прехода към кръгова икономика и за ефективно използване на отпадъците като ресурси и в контекста на увеличаващите се цели за рециклиране на битовите отпадъци:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

В тази връзка са поставени изисквания към общините за разширяване и подобряване на системите за рециклиране на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, текстил и стъкло.

През последните години община Болярово е предприела действия за въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъците от опаковки и предаване за рециклиране на рециклируеми битови отпадъци, както и за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки.

Мерките, предвидени в настоящата програма, отчитат вече предприетите от общината действия и предвидени такива, и по-конкретно:

- Предвижда се изготвяне на проект за изграждане на инсталация за компостиране на биоотпадъците, която да обхваща населените места на община Болярово;
- Анализът на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Болярово също има важно значение за прецизиране на количествата по потоци битови отпадъци, вземане на важни управленски решения и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

Прегледът на данните на морфологичния състав на отпадъците за община Болярово показва, че хартията, картоната, стъклото, пластмасата, текстила и металите представляват около 39 % от състава на смесените битови отпадъци. Анализите показват, че количествата на разделно събрани отпадъци, за които има отчетност в общината, все още не са достатъчни, за постигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци до 2030 г.

Община Болярово ще постигне посочените цели за рециклиране на отпадъците, като осъществи допълнителни мерки, с които ще надгради вече реализираните дейности. По-конкретно общината ще предприеме следните допълнителни мерки:

- Определяне на условия и ред, за разширяване и подобряване на система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.
- Организиране на система за разделно събиране на "зелени" биоотпадъци.
- Създаване и поддържане на общински регистър на обхванатите лица от системата за разделно събиране на зелените биоотпадъци: общински площи; юридически лица, пазари; населени места, улици и квартали на обхванати домакинства.
- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на контейнерите за разделно събраните отпадъци и осигурените площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и т.н.
- Задължаване лицата, които извършват дейности с битови отпадъци територията на общината да предоставят информация на община Болярово.
- Събиране, обработване и систематизиране на информация за събраните и предадените за рециклиране битови отпадъци.
- Регулярен планов контрол за предоставяне на информация от задължените лица за събраните и предадени за рециклиране отпадъци.
- Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски обекти, административни, стопански, образователни и др.подобни обекти, както и за изпълнение на сключени договори с фирми.
- Прилагане на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги.
- Извършване на актуален морфологичен анализ на образуваните отпадъци на територията на общината.

В тази подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на специфичните ѝ цели, но са тематично отнесени в други хоризонтални подпрограми, тъй като имат принос за постигането едновременно на няколко стратегически и оперативни

цели. Пряко отношение към постигане на специфичната цел на настоящата подпрограмата са мерките от другите подпрограми, свързани с:

- осъществяване на постоянни и широкообхватни информационни кампании сред населението и бизнеса на общината за ползите от разделното събиране на отпадъците и насърчаване на населението и юридическите лица да събират разделно отпадъците;
- определяне на такса битови отпадъци на база количествата изхвърлени отпадъци, след въвеждане на нова методика и приемане на националните нормативни изисквания за определяне на таксата по нов подход, както и след обсъждане със заинтересованите страни на възможности за облекчения за ТБО при включване в системите за разделно събиране;
- внедряване в общината на интегрирана информационна система за отпадъците, чрез която ще се събират данни за отпадъците и за проследяване и доказване на степента на постигане на целите за битовите отпадъци и вземане на съответните управленски решения;

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма и релевантните мерки от други програми на ПУО до 2028 г. на община Болярново ще доведат до подобряване на услугите на населението по управление на битовите отпадъци, ефективно използване на отпадъците като ресурс и намаляване на финансовата тежест за общината от заплащането на нарастващите в годините отчисления за депониране. В резултат от изпълнението на мерките от програмата и последващите такива, определени в следващата програма до 2030 г., минимум 60 % от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

План за действие - Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Определяне на условия и ред, за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.		Общински бюджет	2021	Общината разполага с определени условия и ред, за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.	Разработен проект условия и ред, за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.	Приети от общинския съвет съответните разпоредби за условия и ред за сключване на договори	Кмет Общински съвет
Закупуване на съдове за разделно събиране на "зелени" биоотпадъци и създаване на организирана система.	40 000	Отчисления по чл. 64 ЗУО Общински бюджет	2022	Увеличени количества разделно събрани "зелени" биоотпадъци предадени за компостиране	Брой разположени контейнерите за разделно изхвърляне на "зелени" биоотпадъци	Навсякъде, където е идентифицирано за необходимо, са разположени контейнери	Кмет
Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на контейнерите за изхвърляне на разделно събраните отпадъци и осигурените площадки за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и т.н.		Общински бюджет	2021	Публикувана актуална информация относно услугите, предоставяни от община Болярово относно отпадъците на населението и фирмите, както и за всички права, задължения и възможности за участие и др.	Брой разположени контейнери, за които общината е публикувала информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	За сигурените възможности за разделно събиране на битови отпадъци общината е публикувала актуална информация	Зам.кмет

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Задължаване чрез общинската наредба за управление на отпадъците лица, които извършват дейности с битови отпадъци на територията на общината да предоставят информация на община Болярво		Общински бюджет	2021	Определени са подробни изисквания към задължените лица да предоставят информация на община Болярво	Разработен проект на Наредба за управление на отпадъците на територията на община Болярво съдържащ съответните разпоредби	Приета от ОбС Болярво Наредба със съответните разпоредби.	Кмет Общински съвет
Събиране, обработване и систематизиране на информация за събраните и предадените за рециклиране битови отпадъци		Общински бюджет	постоянен 2021-2028	Общината разполага с информация за доказване изпълнение на целите за рециклиране	Дял на ОО/фирми и юридически лица, които са представили навременна и пълна информация	Всички задължени ОО/фирми и юридически лица са представили навременна и пълна информация	Зам.кмет
Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски обекти, административни, стопански, образователни и др.подобни обекти, както и за изпълнение на сключени договори с фирми		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Изпълнение на задълженията от всички лица съгласно изискванията на общинската наредба за управление на отпадъците	Брой осъществени тематични проверки	Всички обекти и договори са обхванати от системата за контрол	Зам.кмет

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Прилагане на изискванията на ЗМДТ относно формиране на такса „битови отпадъци“ при използване на новите основи за отделните услуги при изготвянето на план-сметката на общината. Извършване на промени в <i>Наредба № 7 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги</i>		Общински бюджет	2022-2028	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Изменена общинска наредба	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение всички генератори за отпадъци	Кмет Общински съвет
Извършване на морфологичен анализ на образуваните отпадъци на територията на общината	5 000	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2023	Изготвен доклад	Извършени сезонни пробовземания	Определен състав на образуваните отпадъци	Зам.кмет
Изпълнение и въвеждане на такса битови отпадъци на база количества на образуваните отпадъци	2 000	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2022	Изпълнен проект	Извършени проучвания и въведени мерки	Приложен модел на такста битови отпадъци в зависимост от количествата на образуваните отпадъци	Зам.кмет

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Изготвяне на проект за изграждане на инсталация за компостиране на биоотпадъците на регионален принцип.	Според бюджета на проекта и отпуснатите средства от ОП „Околна среда”	ОПОС Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	2028	Осигурена инсталация за предварително третиране	Етапи на подготовка и изпълнение на проекта в съответствие с одобрения за финансиране проект	Инсталацията е въведена в експлоатация и съдовете и необходимата техника са доставени	Кмет
Провеждане на информационна кампания след населението на община Болярово с цел популяризиране на компоста, произведен в Инсталация за компостиране на разделно събрани „зелени“ отпадъци и ползите от употребата му	5 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО	Ежегодно, в периода 2022-2028	Населението, фирми развиващи земеделие и други заинтересовани лица са информирани и мотивирани да използват компоста, произведен в Инсталацията за компостиране на разделно събрани „зелени“ отпадъци	Подготвена е информационна кампания за популяризиране на използването на компоста	Изпълнена информационна кампания	Кмет

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

4.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на ПУО 2021-2028 г.

Възложителите на строителни работи (*включително общините, когато са възложители на строителни дейности*), с изключение на текущи ремонти, и възложителите на премахване на строежи, изготвят план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали. Изискването не се прилага за:

- премахване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП), по-малка от 300 m²;
- премахване на сгради с паянтова конструкция;
- реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 700 m²;
- промяна на предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 700 m²;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 700 m²;
- изграждане, реконструкция, основен ремонт и премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1 500 m в урбанизирани територии;
- изграждане, реконструкция и основен ремонт на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 5 000 m извън урбанизирани територии;
- премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването,

електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1 000 m извън урбанизирани територии;

- изграждане, рехабилитация, основен ремонт, реконструкция и премахване на пътища с дължина до 500 m;
- премахване на негодни за ползване или застрашаващи безопасността строежи, когато е наредено по спешност от компетентен орган, с РЗП, по-малка от 300 m²;
- изграждане и премахване на строежи от шеста категория.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта;
- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят за одобрение от органа, одобрил инвестиционния проект.

Съгласно националната нормативна уредба възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, имат задължението за влагането в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи съгласно Приложение № 8 към Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Както в преобладаващия брой общини в страната, така и в община Болярово управлението на строителните отпадъци изисква допълнителни усилия, за да се подобри йерархията на управление и на този поток отпадъци.

Също така е целесъобразно отпадъците от ремонтни дейности на домакинствата, генерирани на територията на общината, да се събират разделно, а не да се изхвърлят в и до контейнерите за смесени битови отпадъци. Събраните отпадъци могат да се използват за обратни насипи или рекултивационни дейности, както и за запръстяване на регионалното депо за битови отпадъци, т.е. за тези количества няма да се заплащат отчисления за депониране за битови отпадъци.

Мерките в настоящата Подпрограма за строителните отпадъци се отнасят основно до:

- Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината
- Включване в отговорностите на съответните компетентни звена на община Болярово да изпълняват изискванията относно строителните отпадъци като Възложител на строителни дейности
- Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи
- Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали
- Проучване на възможностите за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали

В настоящата подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на нейните цели, тъй като са включени в други подпрограми, например:

- програми за обучение и повишаване капацитета на служителите за целите на изпълнение на изискванията за строителните отпадъци;
- осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците, в т.ч. строителните отпадъци;
- внедряване на интегрирана информационна система за управление на отпадъците, вкл. модул за строителните отпадъци и от разрушаване на сгради;
- подобряване на контролната дейност, в т.ч. относно спазване на изискванията за строителните отпадъци.

План за действие - Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината.		Общински бюджет	2023	Организирана система за разделно събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата	Количество оползотворени отпадъци	Ежегодно оползотворени отпадъци	Кмет
Включване в отговорностите на съответните компетентни звена на община Болярово да изпълняват изискванията относно строителните отпадъци като Възложител на строителни дейности		Общински бюджет	2021		Изготвен е проект на актуализация на функционалните характеристики на дирекциите на община Болярово със съответните изисквания	Функционалните характеристики са актуализирани и одобрени със съответните изисквания	Зам.-кмет
Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи при спазване на изискванията на чл. 21 от <i>Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали</i>		Общински бюджет	2021-2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 12%	Зам.-кмет

<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорност за изпълнение</i>
	<i>(лв.)</i>				<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	
Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влягане в строежите на рециклирани строителни материали		Общински бюджет	2021-2028	В строителството на сгради се влягат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Зам.-кмет
Проучване на възможностите за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали	150 000	ПОС 2021-2027 Общински бюджет Юридически лица	2025-2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Сключен договор	Изпълнен проект	Кмет

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

4.5. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС;
- ИУЕЕО;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Община Болярво няма сключен договор с Организация по оползотворяване на излезли от употреба гуми. Общината трябва да информира по подходящ начин населението за възможностите за предаване на този вид масово разпространен отпадък - в автосервизи, функциониращи на територията на общината където се извършва смяна на гуми.

Общината също няма сключен договор с Организация по оползотворяване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. В тази връзка общината трябва да информира населението за възможностите за предаване на този вид масово разпространен отпадък в автосервизи, функциониращи на територията на общината където се извършва смяна на автомобилни масла.

Община Болярво няма сключен договор с Организация по оползотворяване на излезли от употреба моторни превозни средства.

Община Болярво няма сключен договор с Организация по оползотворяване на ИУЕЕО.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- Отправяне на предложение за сътрудничество до всички ООп, притежаващи разрешение по чл. 81 от ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на излезли от употреба гуми, отработени масла, излезли от употреба моторни превозни средства и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.
 - Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.
 - Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми.
- В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

План за действие - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Отправяне на предложение за сътрудничество до всички ООп, притежаващи разрешение по чл. 81 от ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на излезли от употреба гуми, отпадъчни масла и нефтопродукти, ИУМПС и ИУЕЕО			2021-2022	Общината е осигурила допълнителни количества предадени за рециклиране отпадъци чрез схемата за РОП	Етапи на подготовка и възлагане на договорите	Сключени договори	Кмет
Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи (контейнери) на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци		Средства на ОО	Ежегодно до 2028	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи (контейнери) на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за МРО	Повишаване на количествата на разделно събраните МРО	Кмет
Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми		Средства на ОО	Ежегодно до 2028	ОО изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени информационни кампании от ОО на МРО	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общ. мнение	Организации по оползотворяване

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Повишване на ефективността на системата за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори чрез 1) организиране и провеждане от организацията по оползотворяване, съвместно с Община Болярско на информационни и образователни кампании; 2) изготвяне и изпълнение на график за събиране на НУБА, образувани в бита, който се обявява чрез местните средства за масово осведомяване, Интернет сайта на Община Болярско и 3) предоставяне на информация на населението чрез Интернет сайта на Община Болярско за търговските обекти на територията на общината, които предлагат батерии и места за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори - за обратно приемане		Средства на ОО	Ежегодно до 2028	ОО актуализирана програмата си и изпълнява одобрените мерки, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени информационни кампании от ООп на НУБА	1) Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на НУБА, отчетена при проучвания на общ. Мнение 2) Увеличени събраните количества НУБА и предадени за рециклиране	Организация по оползотворяване на НУБА
Повишване на ефективността на системата за събиране на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване чрез популяризиране чрез Интернет сайта на Община Болярско на създадените възможности за предаване на		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Изпълнени мерки по информиране на обществеността	Брой съобщения за сайта на Община Болярско	1) Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на ИУЕЕО	Зам.-кмет Организация по оползотворяване на ИУЕЕО

<i>Мерки/Дейности</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорност за изпълнение</i>
	<i>(лв.)</i>				<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	
ИУЕЕО - предоставяне на информация за местата за събиране на ИУЕЕО, предоставяне на информация за дистрибуторите на ИУЕЕО на територията на общината или в съседни общини, където има големи търговски обекти - за безплатно връщане от крайните потребители на малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 cm) в търговските обекти или на входа на обектите, които извършват продажба на ЕЕО с търговска площ, по-голяма или равна на 400 m ² , без да закупуват ЕЕО от подобен вид						2) Увеличени събрани количества ИУЕЕО и предадени за рециклиране	

4.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване.

Съгласно новото определение за „битови отпадъци“, са смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели. Поради тази причина системите за разделно събиране на рециклируемите битови отпадъчни материали от хартия и картон, стъкло, метали и пластмаса се съвместяват със системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Отпадъците от опаковки имат ключово отношение при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба.

Като се вземат предвид последните тенденции по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години. В тази връзка, при е необходимо община Болярово да предприеме действия по разширяване на вече съществуващата система за разделно събиране на

отпадъците от опаковки, с цел увеличаване на количествата на разделно събраните и предадени за рециклиране отпадъци и обхващане повече населени места на общината. Това би могло да се случи при промяна на нормативните изисквания за изискуемите брой съдове на брой жители, както и на проявен интерес за разширяване на обхвата на системата от Организациите по оползотворяване.

Община Болярско следва да фокусира вниманието си върху прилагашите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (увеличени количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за събиране и третиране на битовите отпадъци, поради намалени количества смесени битови отпадъци, извозването и третирането, на които общината трябва да финансира.

План за действие - Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки		Средства на ОО	2022-2028	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Осъществен анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Реализирани мерки за разширяване на техническата инфраструктура за разделно събиране на отпадъците от опаковки	Организация по оползотворяване Кмет
Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО за опаковки	4 000	Средства на ОО	Ежегодно до 2028	ОО изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени информационни кампании от ОО за опаковки	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците от опаковки, отчетена при проучвания на общественото мнение	Организация по оползотворяване
Съдействие на организациите за оползотворяване на опаковки, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване, напр. в училища и ДГ		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на отпадъци от опаковки	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за разделно събиране на отп. от опаковки	Повишаване на количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки	Кмет

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

4.7. Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Предотвратяването и намаляването на риска от депонираните отпадъци може да се постигне чрез мерки, целящи ползване на депа, отговарящи на нормативните изисквания, чрез предотвратяване на отпадъците, чрез увеличаване на количествата, рециклирани и оползотворени отпадъци, както и чрез закриване на старите депа за отпадъци и депониране на остатъчни отпадъци (във възможно най-малки количества), на депа, които отговарят на всички екологични изисквания, както и рекултивация и последващи грижи и мониторинг на закритите депа и оползотворяване на сметищния газ от тях.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване и др.), са включени в предходните подпрограми, и имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

На територията на общината не се експлоатират депа, неотговарящи на нормативните изисквания. Общинското депо е закрито и рекултивирано с финансови средства, отпуснати от ПУДООС по реда на ПМС №209 от 20 август 2009 г. и от 2010 г. общината транспортира и депонира смесените битови отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) в гр. Елхово, където е разпределена съгласно Националния план за управление на отпадъците.

Другите мерки са свързани със следексплоатационни грижи за закритите депа за отпадъци. Това са дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период на депото. Определена е и отговорността за осъществяване на последващия контрол и наблюдение на параметрите на околната среда на закритите и на действащата клетка на регионалното депо – операторът депото. В програмата се предвиждат и дейности за създаването на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата и своевременно почистване, в случай на установени нерегламентирани сметища в периода до 2028 г.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- Предотвратяване или своевременно почистване на новообразувани нерегламентирани сметища;
- Изпълнение на техническа и биологична рекултивация на първа клетка на регионалното депо от региона за управление на отпадъците- Елхово – Болярво;
- Осъществяване на мониторинг и следексплоатационни грижи на закритото общинско депо за битови отпадъци;
- Изготвяне на проект и въвеждане в експлоатация на инсталация за компостиране;
- Създаване на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита.

Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Предотвратяване или своевременно почистване на новообразувани нерегламентирани сметища	20 000	Общински бюджет	Ежегодно 2021- 2028	Предотвратен е риска за околната среда от сметища	Етапи на възлагане и изпълнение на почистващите дейности	Акт за приключени дейности за закриване и саниране на нерегламентирани сметища	Зам.кмет
Изграждане и въвеждане в експлоатация на втората клетка на регионалното депо	Съгласно КСС на проекта	Общински бюджет Държавен бюджет на РБ	2028	Осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци	Обявена поръчка за избор на изпълнител	Намален риск за околната среда в резултат от депониране на отпадъци на депо отговарящо на всички изисквания	Кмет, съвместно с кметовете на общините от регион за управление на отпадците-Елхово
Извършване на следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото общинско депо	24 000	отчисления по чл.60 от ЗУО Общински бюджет	Ежегодно 2021-2028	Предотвратен е риска за околната среда	Включени необходимите дейности за следексплоатационни грижи.	изпълнени всички планирани дейности за следексплоатационни грижи и мониторинг	Зам.кмет
Създаване на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита	5 000	Общински бюджет	2022	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Брой системи за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	Създадени са системи за разделно събиране на всички опасни отпадъци от бита	Кмет

5 КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Болярско е в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки в областта на управление на отпадъците. При разработване на Програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, които трасират националната политика в сектор отпадъци, в т.ч.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021–2028 г. и Национална програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него;
- България 2030: Национална програма за развитие (НПР 2030);
- Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013 -2020 г., одобрен с Решение № 439 от 1 юни 2012 г. на Министерски съвет;
- Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в България 2020-2030 г.

Програмата за управление на отпадъците до 2028г. на община Болярско осигурява приемственост на действията и целите във времето на политиката на общината в областта на управление на отпадъците и опазване на околната среда, отразена в предходните общински програмни документи, в които се поставя началото на целенасочено и последователно планиране на дейностите по отпадъците. Като елемент от цялостната система за планиране в община Болярско, Програмата е синхронизирана с ключови общински програмни документи, по-специално със:

Програма за управление на околната среда на община Болярско 2014 –2020г.

Програмата за опазване на околна среда на община Болярско е основен документ при прилагане на политиките по околна среда на общинско ниво. В нея са посочени конкретните мерки, срокове и източници на финансиране с оглед създаване и подпомагане осигуряването на оптимална екологична среда на територията на общината. Основната цел на общинската програма за опазване на околната среда е да осигури устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията на общината и да подобри състоянието на компонентите на околната среда, като минимизира факторите оказващи влияние върху тях.

План за интегрирано развитие на община Болярско за периода 2021-2027г.

Планът е основен инструмент за планиране, програмиране, управление и ресурсно осигуряване на развитието на общината през следващите седем години. Като стратегически документ, той обвързва сравнителните предимства и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, свързани от общия стремеж за устойчиво развитие, по-добра обществена среда и по-висок жизнен стандарт на хората в общината.

В плана е предвидено: допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци; закрити и рехабилитирани нерегламентирани депа за битови отпадъци; въведени системи в населените места за разделно събиране на битовите отпадъци;

6 СИСТЕМА ЗА ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПУО 2021-2028 Г.

Системата за отчет и контрол представлява процес на наблюдение (мониторинг) и събиране и анализиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от дадена програма. От съществено значение е да се гарантира, че информацията е събрана по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Осъществяването на контрол за изпълнение на програмните мерки и достигане целите на програмата означава да има определени органи, пред които се отчита това изпълнение и които имат компетенциите да одобряват коригиращи действия при необходимост от актуализация на програмата. Системата за оценка на резултатите от изпълнението на дадена програма, включва действия, които да осигурят, необходимата информация за изготвянето на междинни оценки, както и за окончателната оценка на степента на изпълнение на целите на дадена програма. Тези оценки следва да съдържат анализ на причините за проблеми при изпълнението им.

Системата за отчет и контрол на изпълнението на ПУО представлява система на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация за изпълнението на отделните мерки, заложи в програмите на ПУО 2021-2028 г. и отчет за степента на тяхното изпълнение.

Текущото наблюдение ще се извършва чрез събиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от Програмата, и анализиране и оценка на степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. От съществено значение е да се гарантира, че информацията се събира по един организиран и планиран начин и през редовни интервали.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общинския съвет. За целта ежегодно в срок до 31 март кметът на общината ще представя Годишен отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците на община Болярово за предходната календарна година пред Общинския съвет, съгласно чл. 52, ал. 9 от ЗУО.

7 СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Оценката на резултатите от изпълнението на ПУО ще бъде фокусирана към събирането, съпоставянето и анализирането на информация през определен период от време

за постигането на целите на ПУО чрез текущите и целевите количествени или качествени индикатори, определени за програмните цели.

Необходимост от актуализацията на ПУО може да възникне основно поради следните причини:

- в резултат от въздействието на „външни“ фактори като например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в заложените стратегически и програмни цели на ПУО и в съответните програмни мерки;
- поради неизпълнение или значително изоставане в изпълнението на програмните мерки;
- при констатации за отклонение в набелязаните тенденции на целевите индикатори, въпреки изпълнението на основните пакети от приоритетни мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или вместо някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

Процедурата в случай на актуализацията ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата, провеждане на обществени консултации, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет Болярово.

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на община Болярово са важни с оглед проследяване на напредъка по постигане на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките и постигане на програмните цели, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

В Плана за действие на всяка подпрограма в ПУО са посочени специфични показатели, проследяващи изпълнението на конкретните мерки, включени в подпрограмата, на базата на които ще бъде извършвана оценката за изпълнение на ПУО.

8 ПРИЛОЖЕНИЕ АНАЛИЗИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО

Анализ №1 Анализ на отпадъците

Анализ № 2 Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на

отпадъците, в контекста на правата изадълженията на общините

Анализ №3 Анализ и оценка на стратегическите документи, свързани с управлението на отпадъците - в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците

Анализ №4 Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

Анализ №5 Прогнози за образуваните отпадъци

Анализ №6 Анализ на дейността на Регионално Сдружение за управление на отпадъците-Елхово - Болярво

Анализ №7 Анализ и оценка на изпълнение контролните функции на общината по управление на отпадъците

Анализ № 8 Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“

Анализ № 9 Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване

Анализ № 10 Анализ и оценка на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

Анализ № 11 Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Анализ № 12 Анализ на финансовите потоци по управление на отпадъците

Анализ № 13 Преглед на съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъците

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г.

Документ			Преглед/Одобрение	
Версия	Дата	Статус	Дата	Статус
1.0	06.12.2021 г.	Проект		

КОНТАКТИ

Възложител: община Болярово

Законен представител: Христо Христов – кмет

Адрес: гр. Болярово, ул. Димитър Благоев № 7

web: <https://bolyarovo.bg/>

Изпълнител: Региоплан ЕООД

Законен представител: д-р Косьо Стойчев -
управител

web: www.regioplan.biz

